

Raport de activitate 2010

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII

CUPRINS

Cuvânt înainte

Capitolul 1

- ✓ Tratatul de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană
- ✓ Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și problematica discriminării din România în rapoartele internaționale
- ✓ Reprezentarea României la nivel internațional
- ✓ Raportul periodic privind implementarea Directivei rasiale în România

Capitolul 2

- ✓ Precizări privind clarificarea statutului constituțional al CNCD
- ✓ Petiții adresate Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării
- ✓ Obiectul petițiilor adresate Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării
- ✓ Soluțiile pronunțate de Colegiul director al CNCD
- ✓ Soluții de constatare a faptelor de discriminare
- ✓ Soluții de mediere a cazurilor de discriminare
- ✓ Soluții de respingere a plângerilor în anul 2010
- ✓ Controlul de legalitate a hotărârilor Colegiului director în anul 2010
- ✓ Cauze de discriminare promovate direct în fața instanțelor de judecată
- ✓ Asistență de specialitate și birouri teritoriale
- ✓ Investigații efectuate cu privire la cazuri de discriminare adresate CNCD

Capitolul 3

- ✓ Prevenirea tuturor formelor de discriminare

Capitolul 4

- ✓ Sondaj de opinie „Fenomenul discriminării în România”

Capitolul 5

- ✓ Fapte de discriminare constatate de Colegiul director al CNCD

- ✓ Hotărâri de constatare în funcție de criterii, de domenii și de modalitatea de sancționare
- ✓ Discriminare pe criteriul „Etnie”
- ✓ Discriminare pe criteriul „Dizabilitate”
- ✓ Discriminare pe criteriul “Vârstă”
- ✓ Discriminare pe criteriul “Situatie medicală”
- ✓ Discriminare pe criteriul „Gen”
- ✓ Discriminare pe criteriul „Limbă”
- ✓ Discriminare pe criteriul de “Orientare sexuală”
- ✓ Discriminare pe criteriul de “Convingeri”

Capitolul 6

Respectarea principiului nediscriminării în România: concluzii privind cazurile din anul 2010

Capitolul 7

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în presa scrisă

Capitolul 8

Cheltuieli bugetare, date de ordin logistic și financiar

Concluzii

ANEXE

Cuvânt înainte

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD) s-a confruntat în 2010 cu provocări legate de soluționarea petițiilor, redactarea de puncte de vedere către instanțele de judecată în cazurile de discriminare, organizarea de activități în domeniul prevenirii și combaterii discriminării, respectiv cu reprezentarea României pe plan extern în domeniul egalității și interzicerii discriminării.

Supus unor restricții de ordin bugetar caracteristic sistemului public, CNCD a căutat soluții alternative pentru a menține la un nivel rezonabil calitatea serviciilor publice oferite.

Anul 2010 a marcat sfârșitul de mandat al primului Colegiu director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării numit în anul 2002 și alegerea de către Parlamentul României a 6 persoane pentru un mandat de 5 ani. Început în septembrie 2009, procesul de numire a noilor membri în Colegiu director s-a încheiat la sfârșitul lunii aprilie a anului 2010, această perioadă afectând în sens negativ activitatea instituției.

Criticile privind modalitatea de numire a membrilor Colegiului director de către Parlamentul României au afectat și CNCD dar apreciem că deciziile instituției în anul 2010 au demonstrat menținerea independenței activității de soluționare a petițiilor.

Pe plan intern, cazurile de discriminare rămân însemnate, atât ca număr de petiții adresate CNCD sau instanțelor de judecată, cât și la nivelul percepțiilor și stereotipurilor negative reflectate în sondajele de opinie.

Comunitatea romilor se confruntă în continuare cu un grad ridicat de marginalizare în societate, cu stereotipuri și prejudecăți negative care aduc atingere demnității umane a cetățenilor români aparținând etniei romilor. Limbajul de ură, crearea unei atmosfere ostile, degradante și umilitoare la adresa cetățenilor români aparținând etniei romilor constituie o caracteristică prezentă în societate și în anul 2010.

Discriminarea femeilor în raporturile de muncă (hărțuire, femei în stare de graviditate), a persoanelor cu dizabilități în accesul la servicii și a persoanelor tinere și în vârstă în raporturile de muncă a fost obiectul unui număr însemnat de petiții.

Pe plan extern, CNCD a desfășurat activități de reprezentare a României în domeniul prevenirii și combaterii discriminării. CNCD a redactat raportul privind implementarea în România a Directivei 2000/43/CE de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane fără deosebire de rasă.

Recomandăm prezentul raport de activitate spre analiză și critică constructivă tuturor actorilor interesați din societate, cu speranța că se vor identifica probleme și oportunități în domeniu și se vor formula propuneri de îmbunătățire a activității CNCD.

Autorii

CAPITOLUL 1

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării

- ⌋ Decizia **Consiliului Uniunii Europene 2002/92/EC** privind principiile, prioritățile, obiectivele intermediare și condițiile prevăzute în Acordul de aderare cu România a prevăzut: „**înființarea și asigurarea funcționării corespunzătoare a instituțiilor de prevenire și combatere a tuturor formelor de discriminare**”¹ în România.
- ⌋ Asigurându-se transpunerea **Directivelor Consiliului 2000/43/CE**² și **2000/78/CE**³, în urma modificărilor și completărilor aduse de Legea nr. 324/2006, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este: „**autoritatea de stat în domeniul discriminării, autonomă...afată sub control parlamentar și totodată garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării...**”
- ⌋ În vederea combaterii faptelor de discriminare, Consiliul își exercită atribuțiile în următoarele domenii: a) **prevenirea** faptelor de discriminare; b) **medierea** faptelor de discriminare; c) **investigarea, constatarea și sancționarea** faptelor de discriminare; d) **monitorizarea** cazurilor de discriminare; e) **acordarea de asistență** de specialitate victimelor discriminării.
- ⌋ Prin **Decizia Curții Constituționale** a României nr. 1.096 din 15 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial nr. 795 din 27 noiembrie 2008, Curtea Constituțională a constatat că, potrivit dispozițiilor supuse controlului de constituționalitate: „Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este un **organ administrativ cu atribuții jurisdicționale, care se bucură de independența necesară îndeplinirii actului administrativ-jurisdicțional**”.

¹ Vezi Jurnalul Oficial al Comunităților Europene, L44/82, 14.2.2002, Council Decision on the principles, priorities, intermediate objectives and conditions contained in the Accession Partnership with Romania.

² Directiva Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L180 din 19 iulie 2000.

³ Directiva Consiliului 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament, în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L303 din 2 decembrie 2000

Secțiunea 1

Tratatul de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană

Tratatul de la Lisabona⁴, intrat în vigoare la 1 decembrie 2009, aduce progrese semnificative în ceea ce privește materia protecției drepturilor fundamentale.

- ✎ Prin articolul 9 și 10 din Tratat, Uniunea Europeană reafirmă **principiul nediscriminării**, ca element transversal în definirea și punerea în aplicare a politicilor și acțiunilor sale, urmărind să “**combată orice discriminare pe criteriu de sex, rasă sau origine etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală**” precum și “**combaterea excluziunii sociale**”.
- ✎ Uniunea Europeană **aderă la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale**, ale cărei dispoziții, incluzând nediscriminarea, constituie principii generale ale dreptului Uniunii. Astfel, dreptul Uniunii Europene va fi interpretat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului din lumina Convenției Europene, nu doar ca principiu general dar și prin aplicare directă, în cazurile care intră sub incidența acestui instrument juridic de drepturile omului.
- ✎ Tratatul de la Lisabona **recunoaște drepturile**, libertățile și principiile prevăzute în **Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene** astfel cum a fost adoptată la 12 decembrie 2007, statuând că acest instrument are aceeași valoare juridică cu cea a tratatelor. În acest fel, se formalizează principiul respectării drepturilor omului ca parte a dreptului Uniunii.
- ✎ **Carta drepturilor fundamentale** reafirmă măsuri juridice importante vizând, în mod particular, **interzicerea discriminării** pe criteriul de sex, rasă, culoare, origine etnică sau socială, caracteristici genetice, limbă, religie sau convingeri, opinii politice sau de altă natură, apartenența la o minoritate națională, averea, nașterea, dizabilitatea, vârsta sau orientarea sexuală (Art. 20 și Art.21).

⁴ Tratatul de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona, 13 decembrie 2007, publicat în Jurnalul Oficial al UE 2007/C 306/01, Versiune consolidată a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene, publicată în Jurnalul Oficial al UE 2008/C 115/01.

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și problematica discriminării din România în rapoartele internaționale

1. Raportul anual⁵

- } Agenția Uniunii Europene pentru Drepturi Fundamentale a publicat, în luna iunie 2010, Raportul anual ce cuprinde evoluțiile și evenimentele în domeniul drepturilor fundamentale în Uniunea Europeană. Acesta este primul raport anual de la intrarea în vigoare în decembrie 2009 a Tratatului de la Lisabona, care a consolidat în mod semnificativ protecția drepturilor fundamentale la nivel european. Principalele domenii studiate în cadrul Raportului vizează situația discriminării, rasismului, xenofobiei, antisemitismului, imigrației în cadrul Uniunii Europene.
- } România este menționată între statele membre în care lipsa resurselor umane și financiare adecvate reprezintă o problemă majoră pentru instituțiile de egalitate.
- } Raportul subliniază îngrijorarea ONG-urilor din domeniul drepturilor omului din România în ceea ce privește independența CNCD.
- } În ciuda faptului că impactul măsurilor afirmative și a bunelor practici, în cele mai multe cazuri, a fost unul limitat, România este menționată ca exemplu pozitiv în ceea ce privește alocarea locurilor speciale pentru romi în educație și a cursurilor pentru profesori pe tema diversității și non-discriminării.
- } România figurează între statele membre în care a avut loc o campanie mass-media, extrem de populistă, împotriva romilor, campanie ce a inclus și propunerea de a schimba numele de “rom” cu cel de “țigan” pentru evitarea confuziei cu “român” în străinătate.
- } Raportul menționează că, în România, noul Cod Civil interzice în mod expres parteneriatele și căsătoriile între persoane de același sex sau recunoașterea parteneriatelor de acest gen înregistrate în străinătate de către cetățeni români sau străini.

⁵ Raportul anual FRA 2010, disponibil pe pagina oficială de internet a Agenției, la adresa de web http://www.fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/AR_2010-conf-edition_en.pdf

2.Rasismul, discriminarea etnică și excluziunea migranților și a minorităților în sport: O prezentare generală comparativă a situației în Uniunea Europeană, Octombrie 2010⁶

- ↳ În luna octombrie 2010, Agenția Uniunii Europene pentru Drepturi Fundamentale a publicat Raportul privind "Rasismul, discriminarea etnică și excluziunea migranților și a minorităților în sport". Raportul arată că incidentele rasiste și discriminarea etnică afectează sportul atât la nivel profesional cât și la nivelul amatorilor, subliniindu-se faptul că foarte puține state membre au înființat sisteme eficiente de monitorizare pentru înregistrarea rasismului și a discriminării în sport.
- ↳ În România, evenimentele sportive sunt de multe ori scenă pentru izbucnirile naționaliste între populația majoritară românească și minoritatea maghiară. Abuzul verbal și bannerele cu conținut explicit sunt raportate în fotbal, handbal și hochei pe gheață.
- ↳ Deși situația s-a îmbunătățit în ultimii ani, în România, populația de etnie romă este puternic afectată de insulte verbale, amenințări din tribune în timpul meciurilor de fotbal, precum și instigări la crimă la adresa acestora.
- ↳ În atletism, România este menționată alături de Marea Britanie ca state membre care au adoptat reglementări anti-rasiste. Federația Română specifică explicit în statutele sale ca discriminarea " [...] bazată pe etnie, sex, limbă, religie, orientare politică sau pe orice alte motive este strict interzisă "și vor fi sancționate în conformitate cu normele administrative ale Federației și Asociației Internaționale de Atletism.

3.Homofobia și discriminarea pe criteriul orientării sexuale și a identității de gen - Analiză juridică comparativă

- ↳ În luna noiembrie 2010, Agenția Uniunii Europene pentru Drepturi Fundamentale (FRA) a publicat Raportul privind „**Homofobia și discriminarea pe criteriul**

⁶ Raportul "Rasismul, discriminarea etnică și excluziunea migranților și a minorităților în sport: O prezentare generală comparativă a situației în Uniunea Europeană", disponibil pe pagina oficială de internet a Agenției, la adresa de web: http://www.fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/Report-racism-sport_EN.pdf

orientării sexuale și a identității de gen”⁷. Acest raport răspunde la cererea Parlamentului European de a examina situația persoanelor LGBT, ca urmare a restricțiilor legislative cu privire la drepturile acestor persoane în anumite state membre ale Uniunii Europene.

- ⌋ România este menționată, alături de Polonia și Bulgaria, ca fiind țara unde marșurile homosexualilor au fost organizate cu succes pentru prima dată, fără niciun fel de incident.
- ⌋ Pe de altă parte, Raportul notează faptul că România a modificat legislația pentru a preciza că dreptul la căsătorie este rezervat numai cuplurilor de același sex și pentru neregistrarea parteneriatelor și căsătoriilor între persoanele de același sex încheiate în străinătate. Este și cazul Bulgariei și Estoniei.
- ⌋ Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este menționat ca instituția din România care s-a pronunțat asupra unui articol de presă reprezentând homosexualii ca o sursă de dezmaț și ca un pericol, creând un mediu ostil și degradant la adresa homosexualilor. CNCD a concluzionat că autorul articolului a abuzat de libertatea de exprimare.
- ⌋ România figurează între 13 state membre care incriminează, în mod expres, instigarea la ură sau discriminarea pe motive de orientare sexuală, alături de Belgia, Danemarca, Estonia, Franța, Irlanda, Lituania, Olanda, Portugalia, Slovenia, Spania, Suedia și Marea Britanie.

4. Instituțiile naționale pentru drepturile omului în statele membre ale UE

Consolidarea arhitecturii drepturilor fundamentale în UE

- ⌋ În luna mai 2010, Agenția Uniunii Europene pentru Drepturi Fundamentale (FRA) a publicat Raportul **“Instituțiile naționale pentru drepturile omului în statele membre UE (Consolidarea arhitecturii drepturilor fundamentale în UE I)”⁸**. Acest raport subliniază rolul important al autorităților pentru protecția datelor, al

⁷ Raportul “Homofobia și discriminarea pe criteriul orientării sexuale și a identității de gen”, disponibil pe pagina oficială de internet a Agenției: <http://www.fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/FRA-LGBT-report-update2010.pdf>

⁸ Raportul “Instituțiile naționale pentru drepturile omului în statele membre UE (Consolidarea arhitecturii drepturilor fundamentale în UE I)”, disponibil pe pagina oficială de internet a Agenției, la adresa de web: http://www.fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/NHRI_en.pdf

organismelor de egalitate și al instituțiilor naționale pentru drepturile omului în arhitectura drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene.

- } Raportul menționează Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării alături de Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal ca fiind instituții independente, în comparație cu celelalte instituții în domeniu care sunt subordonate unor ministere diferite.

5. Raportul Departamentului de Stat al SUA pe probleme de drepturile omului pentru 2010⁹

Departamentul de Stat al SUA a publicat în luna aprilie 2011 Raportul anual privind practicile în domeniul Drepturilor Omului în anul 2010 cu privire la România.

- } Raportul precizează că “CNCD este o instituție independentă aflată sub control parlamentar” și “a funcționat cu cooperarea guvernului, iar acesta și partidele politice nu au intervenit în activitatea instituției”. Deși nu a primit resurse adecvate, instituția a beneficiat de încrederea publicului și a fost considerată eficientă. De asemenea, se menționează faptul că activitatea CNCD a fost blocată timp de opt luni până la numirea noilor membri ai Colegiului director. Societatea civilă a criticat această numire considerând că factorul politic nu ar fi trebuit să stea la baza nominalizării noilor membri, având obiecții totodată față de experiența acestora în domeniul drepturilor omului.
- } Raportul notează că stereotipurile și limbajul discriminatoriu folosit cu referire la romi sunt atitudini răspândite în România, făcând referire și la unele declarații ale lui Traian Băsescu, Teodor Baconschi, Ilie Năstase sau Gigi Becali. Membrii comunității LGBT s-au confruntat, în continuare, cu discriminarea societății, în special în sistemul educațional și medical.
- } Discriminarea persoanelor infectate cu HIV, în special copiii, și persoanele cu dizabilități au reprezentat în continuare o problemă.
- } Femeile, romii și alte minorități au fost victime ale discriminării și ale violenței și pe parcursul anului 2010.

⁹ <http://www.state.gov/documents/organization/160210.pdf>

Secțiunea 3

Reprezentarea României la nivel internațional

Grupul de experți guvernamentali privind nediscriminarea la nivelul Comisiei Europene

- } România este reprezentantă în cadrul Grupului de experți guvernamentali privind nediscriminarea la nivelul Comisiei Europene¹⁰ prin Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, domnul Dezideriu Gergely, membru în Colegiul director al CNCD, fiind membru permanent.

În anul 2010, la solicitarea Comisiei Europene, CNCD a comunicat informații privind situația la nivel național a politicilor publice privind interzicerea discriminării pe baza criteriului de orientare sexuală precum și a politicilor publice în domeniul muncii privind interzicerea discriminării pe baza originii rasiale sau etnice. Având în vedere exemplele de bună practică în domeniul combaterii discriminării pe baza criteriului de origine etnică sau rasială, Comisia Europeană a invitat reprezentantul României să participe la seminarul anual privind politicile publice și practicile în combaterea discriminării rasiale, ce a avut loc la Berlin.

Grupul de experți privind Romii și Travellers la nivelul Consiliului Europei

- } România este reprezentată în cadrul Grupului de experți privind Romii și Travellers (MG-S-ROM) la nivelul Consiliului Europei¹¹, prin Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării. Domnul Dezideriu Gergely, membru în Colegiul director al CNCD, este membru permanent. La numirea sa, membrii MG-S-ROM au ales prin vot reprezentantul României ca Vicepreședinte al Grupului (2005-

¹⁰ Grupul de experți guvernamentali în domeniul nediscriminării a fost înființat în iulie 2008 de către Comisia Europeană. Acesta examinează impactul politicilor europene în domeniul nediscriminării în Statele Membre, validează bune practici și evaluează implementarea măsurilor în acest domeniu. Pentru detalii a se vedea <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=458>

¹¹ Grupul de experți privind Romii și Travellers funcționează sub autoritatea Comitetului European pentru Migrare din cadrul Consiliului Europei. Grupul analizează implementarea politicilor și practicilor statelor membre cu privire la romi și travellers, elaborează principii și linii directoare în domeniul politicilor care promovează drepturile romilor și travellers precum și îndeplinirea standardelor juridice la nivelul Consiliului Europei.

2006). Ulterior, domnul Dezideriu Gergely a fost ales Președinte al MG-S-ROM, în două mandate consecutiv (2008-2009 și 2009-2010) și, din martie 2010, pentru un alt mandat de Vicepreședinte al MG-S-ROM¹². La solicitarea Secretariatului Grupului de experți, în anul 2010, CNCD a comunicat rapoarte privind situația în domeniul combaterii discriminării romilor în România.

Cooperare cu Guvernul României în elaborarea pozițiilor naționale

- ✎ În cursul anului 2010, la **solicitarea Guvernului României**, CNCD a comunicat observații scrise la **Proiectul de Directivă a Consiliului Uniunii Europene privind implementarea tratamentului egal între persoane indiferent de religie sau credință, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală**, aflat în curs de dezbatere la nivelul Uniunii Europene. Colegiul director al CNCD a formulat observații pe articole, pentru fiecare reuniune de lucru în cadrul proiectului, în vederea formulării poziției României, fiind comunicate Direcției pentru Afaceri Europene, Ministerului Afacerilor Externe și Direcției pentru Afaceri Europene din cadrul Ministerului Muncii.
- ✎ La **solicitarea Guvernului României**, CNCD a comunicat puncte de vedere cu privire la **cauzele aflate pe rolul Curții Europene de Justiție** având ca obiect chestiuni legate de discriminare. Colegiul a formulat observații în vederea analizării oportunității unor eventuale intervenții, cu privire la cauza C-246/09 Bulicke.

Rețeaua Europeană a Instituțiilor de Egalitate din Uniunea Europeană (EQUINET)

- ✎ Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este membru în cadrul **Rețelei Europene a Instituțiilor de Egalitate din UE** (Equinet). Equinet este formată din **33 de instituții** similare CNCD, având ca scop facilitarea schimbului

¹² Pentru informații suplimentare a se vedea <http://www.coe.int/T/DG3/RomaTravellers/mgsrom/>

de informații între instituțiile europene de egalitate cu privire la aplicarea uniformă a dreptului european în materia nediscriminării¹³.

- } În cursul anului 2010 membrii Colegiului CNCD au participat la reuniunile organizate de Equinet precum și la consultările Equinet cu Agenția Uniunii Europene pentru Drepturi Fundamentale.

Deplasările externe realizate în scopul reprezentării României¹⁴

În vederea consolidării vizibilității activității din domeniul nediscriminării, a îmbunătățirii relațiilor și colaborărilor Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării cu instituțiile similare din țările europene, în anul 2010, reprezentanții CNCD au continuat activitatea de reprezentare, participând la evenimentele din domeniul drepturilor omului, organizate la nivel internațional:

- } În luna august, **domnul președinte Csaba Asztalos** a participat în calitate de **șef al delegației române la susținerea raportului periodic al României la Convenția ONU privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială**. Componenta delegației României a inclus reprezentanți ai minorităților naționale. A fost prezentat raportul redactat de către România, principalele puncte de interes pentru comitet fiind: situația romilor, educația în limba maghiară, utilizarea limbilor minoritare în administrație, justiție și **funcționarea cadrului instituțional de combatere a discriminării**. De asemenea, s-au solicitat informații referitoare la sancționarea manifestărilor de rasism în sport și a discriminării prin intermediul internetului.
- } Seminarul pentru practicienii din domeniul juridic **“Directivele anti-discriminare 43/2000 și 78/2000 în practică”** s-a desfășurat în cursul lunii februarie, la Trier, Germania. S-au supus dezbaterii subiecte precum legislația Uniunii Europene referitoare la anti-discriminare, rolul instituțiilor de egalitate, sarcina probei în cazurile de discriminare și situația persoanelor de etnie romă în Uniunea Europeană.

¹³ Pentru informații suplimentare a se vedea <http://www.equineteurope.org/>

¹⁴ În 90% dintre reprezentările externe cheltuielile ocazionate de deplasarea angajaților Consiliului au fost suportate de partea celor care au făcut invitațiile.

- } În cadrul campaniei **“For Diversity. Against Discrimination”**, a avut loc la Bruxelles întâlnirea anuală a **Organismelor Naționale de promovare a Egalității**. Scopul acestei întâlniri a constat în informarea cu privire la activitățile cheie ale campaniei în 2010. Organismele naționale de promovare a egalității din Belgia, Lituania, Irlanda de Nord, Croația și România au prezentat campaniile desfășurate în cursul anului 2009 în domeniul anti-discriminării.

- } În cursul lunii martie a avut loc **reuniunea Comitetului Experților privind Romii și Travellers (MG-S-ROM)**, reprezentantul României, **Dezideriu Gergely**, fiind ales pentru un nou mandat de Vice-Președinte (2010-2011). Pentru poziția de Președinte a fost ales reprezentantul Greciei (Louisa Kyeiakaki).

- } **Reuniunea Comitetului Experților privind Romii și Travellers (MG-S-ROM) din cadrul Consiliului Europei** a avut loc la Wroclaw, Polonia. Conferința a fost dedicată analizei situației romilor în Polonia, fiind prezentată atât o perspectivă guvernamentală cât și non-guvernamentală a Programului național pentru comunitățile de romi din Polonia. Un alt punct pe agenda reuniunii a fost situația strategiilor naționale privind romii, iar reprezentantul României a prezentat o sinteză a cazurilor soluționate de CEDO, ce au avut ca obiect încălcarea drepturilor romilor din perspectiva Convenției Europene și activarea clauzei ne-discriminare.

- } **Seminarul “Schimb de bune practici, Politici publice privind combaterea discriminării pe baza originii rasiale sau etnice în domeniul muncii”** a avut loc în octombrie, la Berlin, Germania și a pregătit punctele de discuție ale Reuniunii Grupului de Experți Guvernamentali în domeniul nediscriminării din cadrul Comisiei Europene.

- } **Reuniunea Grupului de Experți Guvernamentali în domeniul nediscriminării din cadrul Comisiei Europene** a vizat concluziile seminarului organizat la Berlin privind schimbul de bune practici în domeniul combaterii discriminării rasiale sau etnice. România a fost unul din Statele Membre selectate să participe la seminar, pentru a prezenta contextul legislativ și practica în domeniu la nivel

național. Totodată, reprezentanții Comisiei au prezentat activitățile aflate în curs, la nivelul statelor Membre, în cadrul programului PROGRESS, finanțat de CE în domeniul nediscriminării și diversității. CNCD a obținut finanțarea unui proiect în cadrul programului PROGRESS ce urmează a fi implementat în cursul anului 2011.

- } Seminarul pentru practicienii din domeniul juridic **“Legislația comunitară în ceea ce privește egalitatea între bărbați și femei transpusă în practică”** a avut loc la Trier, Germania.
- } Cel de al treilea **Forum anual pe Securitate Umană** a avut loc în luna iulie, la Caux, Elveția, sub patronajul lui Rajmohan Gandhi, vizând aspecte îngrijorătoare din sfera securității umane.
- } În cursul lunii iulie a avut loc la Bruxelles, Belgia, **Seminarul “Progrese juridice și concepte în domeniul egalității de șanse și non-discriminării în Europa”**, organizat de **EQUINET** în colaborare cu **Institutul pentru egalitate între femei și bărbați**, destinat personalului cu atribuții juridice la nivel înalt din statele membre Equinet. O atenție deosebită a fost acordată deciziilor recente privind egalitatea pe criteriul vârstei și sexului, discriminării în muncă prin neadaptarea rezonabilă a condițiilor de muncă pentru angajați, problemelor cu care se confruntă femeile în perioada maternității la locul de muncă, precum și problemele cu care se confruntă transsexualii.
- } **Centrul Național Slovac pentru drepturile omului și Secretariatul Consiliului Equinet** au organizat la Bratislava în cursul lunii octombrie, seminarul de pregătire **“Mijloace de probă în cazurile de discriminare”**.
- } **Adunarea Generală Anuală Equinet** a avut loc în luna noiembrie, la Bruxelles, reunind mai mult de 50 de reprezentanți ai organizațiilor membre. Au fost supuse votului Adunării Generale: planul strategic Equinet 2011-2014, planul de lucru și bugetul Equinet pentru anul 2011, procedura de alegere a Consiliului Equinet (începând cu 2011).

- } În luna noiembrie a avut loc la Bruxelles, **Summitul Egalității**, organizat de președinția belgiană a Uniunii Europene și Comisia Europeană. Obiectivele acestui summit anual au fost promovarea egalității în drepturi și oportunități egale pentru toți în Uniunea Europeană, împărtășirea cunoștințelor și experiențelor în scopul dezvoltării unor modalități mai eficiente de contracarare a tuturor formelor de discriminare. Summit-ul a reunit aproximativ 500 de delegați la nivel înalt, reprezentând statele membre ale UE, țările candidate și țările sud-estice europene, organizațiile internaționale, rețelele de ONG-uri la nivelul UE și partenerii sociali, sectorul de afaceri, mass-media și mediul academic.

- } În luna noiembrie, la Viena, a avut loc **Conferința “Drepturile fundamentale ale persoanelor cu dizabilități intelectuale și persoanelor cu probleme de sănătate mentală”** organizată de **Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene**. În agenda conferinței au fost prezente teme precum: jurisprudența CEDO și jurisprudența CNCD privind discriminarea pe criteriul de dizabilitate fizică, capacitatea juridică și drepturile politice ale persoanelor cu dizabilități intelectuale, Convenția ONU privind prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante, precum și garanțiile procedurale ce ar trebui să existe la nivelul Statelor în ceea ce privește internarea forțată a unei persoane cu dizabilități intelectuale sau cu probleme de sănătate mintală.

- } **Seminarul “Directivele anti-discriminare 2000/43 și 2000/78 în practică”,** organizat de **Academia Europeană de Drept**, a avut loc în luna noiembrie la Trier, Germania. În cadrul acestuia au fost abordate subiecte legate de Directivele Europene 43 și 78, definirea noțiunii de discriminare directă și indirectă, hărțuire, inversarea sarcinii probei, discriminarea multiplă, rolul instituțiilor de egalitate, conceptele de dizabilitate și acomodare rezonabilă, studii de caz etc. **România a fost indicată ca exemplu de bună practică în introducerea în legea anti-discriminare a prevederii discriminării multiple, alături țări precum Bulgaria și Danemarca.**

Secțiunea 4

Raportul periodic privind implementarea Directivei rasiale în România pentru perioada 2002-2010

Potrivit Art. 17 alin.1 din Directiva 2000/43/CE, Statele membre UE comunică Comisiei Europene, din 5 în 5 ani, informații legate de aplicarea Directivei.

Raportul privind implementarea Directivei rasiale rezumă activitatea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în perioada 2002-2010, din perspectiva acțiunilor, programelor și cazurilor de discriminare relevante sub aspectul acestei Directive.

Raportul are ca premisă de lucru, măsurile de transpunere a legislației europene la nivel național, măsuri legislative ce au necesitat modificări succesive (2002-2006) și, în ultimă instanță, substanțiale în vederea asigurării concordanței dintre legea națională și Directiva europeană. Un capitol aparte este dedicat analizei statutului Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, astfel cum a fost pus în discuție de Comisia Europeană.

Partea de substanță este dedicată analizei plângerilor de discriminare adresate CNCD și, în mod particular, a cazurilor de discriminare constatate de CNCD, pe baza criteriului de origine rasială.

Din totalul celor **4453** de plângeri adresate CNCD în perioada 2002-2010, **823** de plângeri au vizat discriminarea pe criteriul de **origine rasială sau etnică**.

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a constatat discriminarea rasială sau etnică în **129** de cazuri. În **103** cazuri s-a constatat discriminarea pe criteriul de origine etnică, în **22** de cazuri discriminarea pe criteriul de origine națională, în **2** cazuri pe criteriul de origine etnică și națională și în **2** cazuri pe criteriu de origine rasială.

În afara jurisprudenței CNCD, raportul cuprinde și o analiză de detaliu a activităților de prevenire a discriminării, derulate de CNCD sau în parteneriat cu alte instituții și organizații neguvernamentale.

CAPITOLUL 2

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în anul 2010

1. Precizări privind clarificarea statutului constituțional al CNCD:

În anul 2010, Curtea Constituțională a fost sesizată cu privire la excepții de neconstituționalitate a prevederilor O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, în toate situațiile acestea fiind respinse de Curtea Constituțională ca inadmisibile. În acest sens, prezentăm spre exemplificare:

- ✧ **Decizia Curții Constituționale nr. 28 din 12 ianuarie 2010**¹⁵ referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;
- ✧ **Decizia Curții Constituționale nr. 108 din 4 februarie 2010**¹⁶ referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;
- ✧ **Decizia Curții Constituționale nr. 146 din 25 februarie 2010**¹⁷ referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;
- ✧ **Decizia Curții Constituționale nr. 646 din 11 mai 2010**¹⁸ referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;
- ✧ **Decizia Curții Constituționale nr. 945 din 6 iulie 2010**¹⁹ referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;
- ✧ **Decizia Curții Constituționale nr. 1.334 din 19 octombrie 2010**²⁰ referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 2 și art. 6 lit. c) din Ordonanța

¹⁵ Publicată în Monitorul Oficial nr. 128 din 25 februarie 2010

¹⁶ Publicată în Monitorul Oficial nr. 150 din 8 martie 2010

¹⁷ Publicată în Monitorul Oficial nr. 182 din 22 martie 2010

¹⁸ Publicată în Monitorul Oficial nr. 368 din 4 iunie 2010

¹⁹ Publicată în Monitorul Oficial nr. 544 din 4 august 2010

²⁰ Publicată în Monitorul Oficial nr. 860 din 22 decembrie 2010

Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

2. Petiții adresate Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării

În anul 2010 Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a înregistrat un număr de **478 de petiții**, un număr apropiat de cel înregistrat în anul precedent (528).

Petiții adresate Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării									
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Criteriu									
Boală cronică necontagioasă	0	0	6	2	3	2	4	2	2
Orientare sexuală	1	5	6	9	6	7	6	6	4
Infectare HIV/Sida	0	1	15	10	5	3	7	1	3
Limbă	0	2	1	2	2	7	11	13	16
Convingeri	4	12	23	19	8	10	14	13	4
Religie	2	9	9	11	8	12	15	6	6
Categorie defavorizată	2	0	10	6	4	26	22	9	7
Vârstă	6	11	14	17	10	10	24	10	9
Gen (Sex)	3	14	13	9	11	22	32	9	18
Naționalitate	1	12	21	39	20	39	54	28	42
Handicap (Dizabilitate)	3	31	18	21	20	70	55	49	34
Etnie	34	66	45	85	69	82	62	62	55
Altele	52	184	108	61	132	32	159	96	84
Rasă	0	0	1	1	2	0	0	2	1
Categorie socială	26	126	63	90	132	514	372	222	193
TOTAL	134	473	353	382	432	836	837	528	478

Se constată faptul că dinamica petițiilor pe ani este aproximativ uniformă, punctele de maxim fiind înregistrate în anii 2007 și 2008. În acești ani, se observă că numărul petițiilor este dublat de sesizările primite pentru problematica criteriului categoriei socio – profesional. În anii menționați, doar pentru acest criteriu a fost înregistrat un număr de petiții corespondent totalului petițiilor obținut în ceilalți ani (514, respectiv 372). **Diminuarea totalului petițiilor** și, implicit, obținerea unei plafonări în totalul petițiilor raportat în perioada 2002 - 2010, a reprezentat consecința faptului că s-au

efectuat **modificări asupra legislației anti-discriminare**²¹ și că au fost **limitate competențele** Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, în urma controlului de constituționalitate²².

Criteriu	2008		2009		2010	
	total	%	total	%	total	%
Boală cronică necontagioasă	4	0.48%	2	0.38%	2	0.42%
Orientare sexuală	6	0.72%	6	1.14%	4	0.84%
Infectare HIV/Sida	7	0.84%	1	0.19%	3	0.63%
Limbă	11	1.31%	13	2.46%	16	3.35%
Convingeri	14	1.67%	13	2.46%	4	0.84%
Religie	15	1.79%	6	1.14%	6	1.26%
Categorie defavorizată	22	2.63%	9	1.70%	7	1.46%
Vârstă	24	2.87%	10	1.89%	9	1.88%
Gen (Sex)	32	3.82%	9	1.70%	18	3.77%
Naționalitate	54	6.45%	28	5.30%	42	8.79%
Handicap (Dizabilitate)	55	6.57%	49	9.28%	34	7.11%
Etnie	62	7.41%	62	11.74%	55	11.51%
Altele	159	19.00%	96	18.18%	84	17.57%
Rasă	0	0.00%	2	0.38%	1	0.21%
Categorie socială	372	44.44%	222	42.05%	193	40.38%
Total	837	100 %	528	100 %	478	100 %

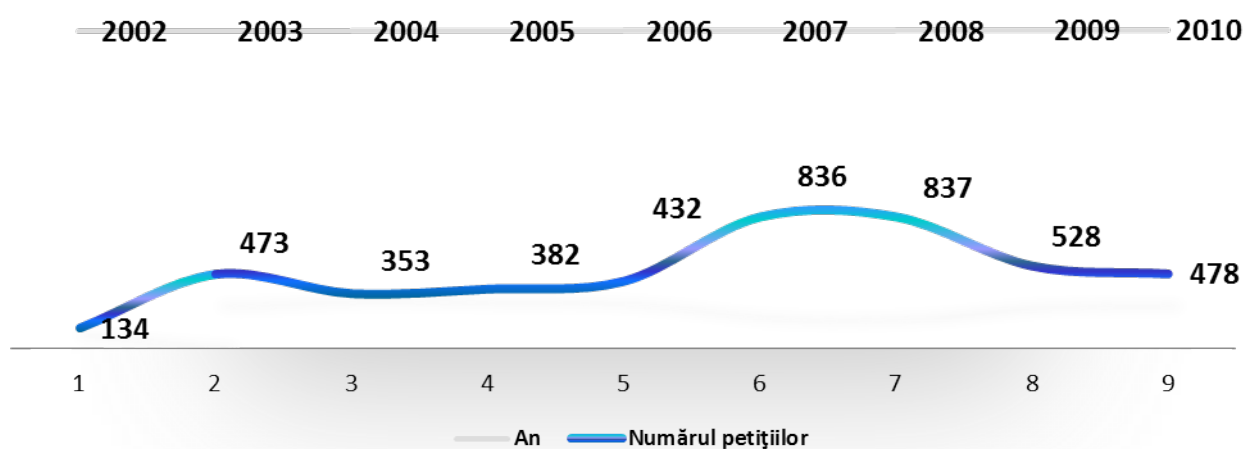
- ⌋ Cu toate că în ultimii trei ani s-au înregistrat diferențe notabile în totalul general al petițiilor înaintate CNCD spre soluționare (o diminuare mai mare de 50% față de 2007 și 2008), se constată că fiecare **criteriu** de discriminare își **păstrează** aproximativ aceleași **marje procentuale anuale**, înregistrându-se aproximativ aceleași proporții, cu oscilații sensibile. Spre exemplu, cazurile corelate cu originea etnică oscilează între 7,41% – 11%, 74% din totalul petițiilor anuale, problematica de gen între 1,70% - 3,82%, dizabilitate 6.57% - 9,28%, în timp ce categoria socio – profesională se situează între 40,38% și 44,44%.
- ⌋ Cu toate că anual, în repartizarea numărului petițiilor se constată o fluctuație în cadrul fiecărui criteriu de discriminare (în sensul creșterii sau scăderii acestora), procentual se observă că se păstrează, în general, proporțiile criteriilor în total.

²¹ În special OUG nr. 75/2008 privind stabilirea de măsuri pentru soluționarea unor aspecte financiare în sistemul justiției

²² Decizia Curții Constituționale nr. 997/2008 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare

}

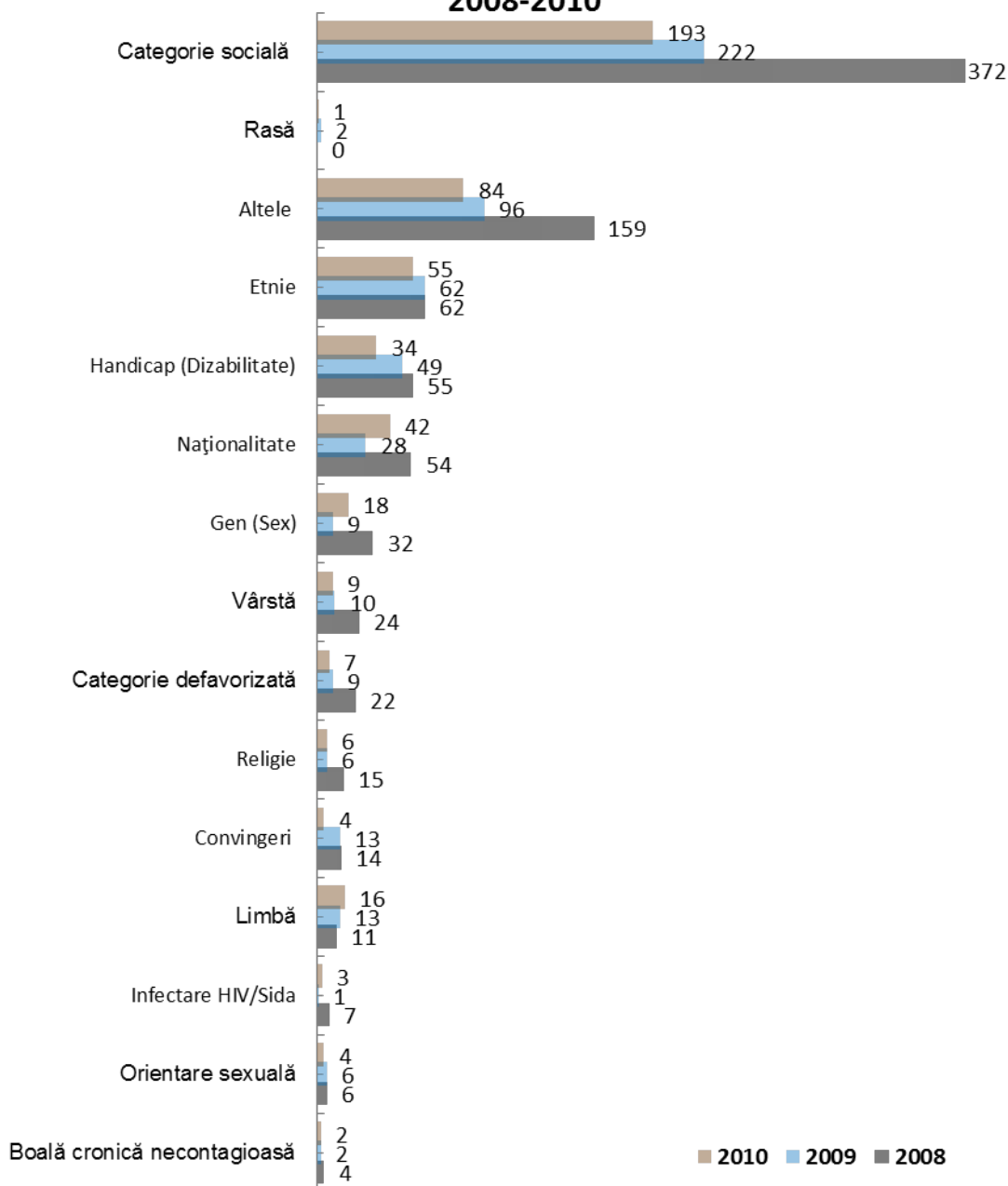
Totalul petițiilor înregistrate pe ani

- }
- Se constată o tendință de restabilire a totalului petițiilor primite anterior anilor 2007 și 2008.
- }
- Față de anul anterior se păstrează **tendința de scădere** a numărului de petiții primite spre soluționare, diminuarea realizându-se într-un mod mult mai lin comparativ cu anul 2009 (9,47%). Ca în majoritatea anilor, și în anul 2010, au fost înregistrate petiții pentru toate criteriile de discriminare prevăzute de legislație²³.

²³ Art. 2. alin.(1) din O.G. 137/2000 actualizată privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare

Repartizarea comparativă a petițiilor funcție de criterii 2008-2010

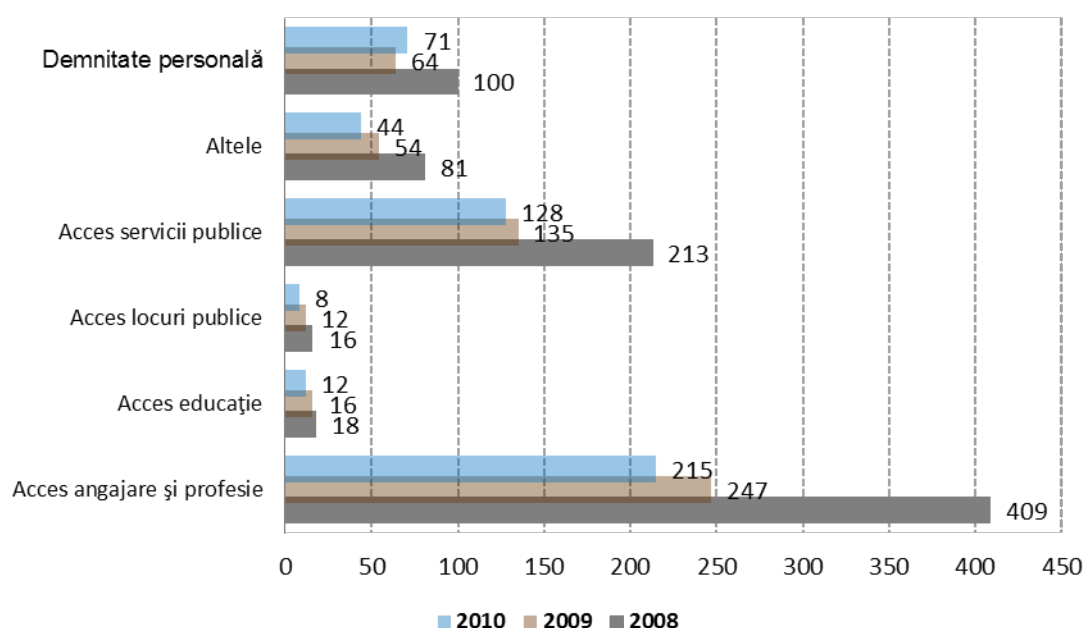

- În 2010, din totalul de **528 de petiții**, cele mai multe au fost înregistrat pentru criteriul **categoriei sociale (193)**, păstrându-se tendința din anii 2008 și 2009. Cu toate acestea, numărul petițiilor corespundent acestui criteriu a scăzut considerabil. Pentru categoria „alte”, în anul 2010 au fost înregistrate 84 de petiții, deținând a doua poziție, după categorie socială. Totuși, acest criteriu înregistrează o scădere constantă în ultimii ani.
- Tendința de scădere** se observă la criteriile etnie (o scădere sensibilă), dizabilitate și convingeri (în 2010 a ajuns la valoarea minimă obținută în 2002, maximum pentru acest criteriu înregistrându-se în 2004, cu un total de 23 de petiții).

- } **Tendința de creștere** se observă la naționalitate (dar nu depășește pragul înregistrat în 2008), gen (cu aceeași observație), limbă (se înregistrează o creștere sensibilă dar constantă, în fiecare an, reușind astfel, în 2010, să obțină maximum din perioada 2002-2010).
- } Există criterii de discriminare care rămân **aproximativ constante**, ca număr absolut precum: orientare sexuală, boală cronică necontagioasă, vârstă.

3. Obiectul petițiilor adresate Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării

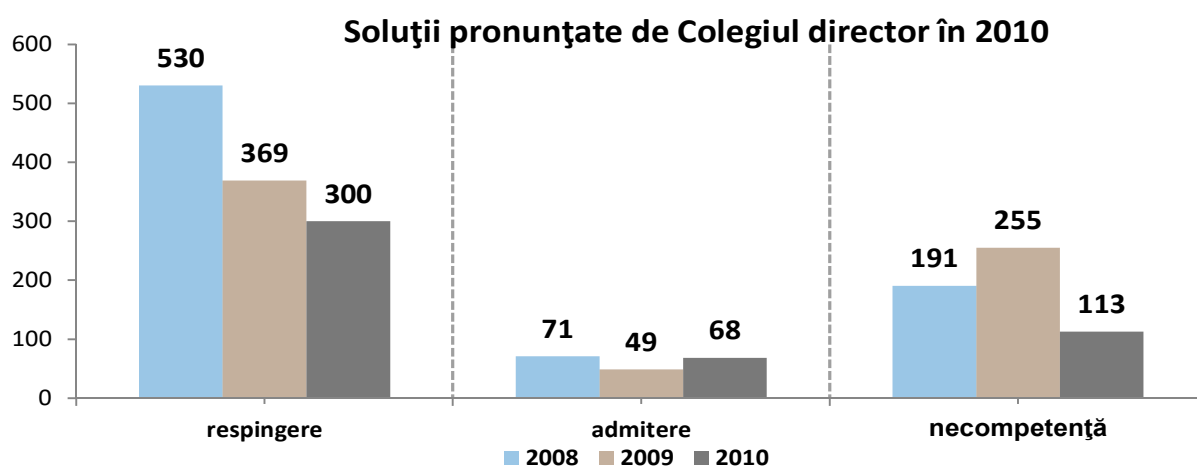
Obiectul petițiilor adresate CNCD în perioada 2008-2010

- } În privința distribuirii petițiilor primite funcție de domenii, se observă că în anul 2010 se păstrează aceeași tendință evidențiată în anii anteriori. **Majoritatea petițiilor** primite se referă la probleme specifice domeniului **accesului la angajare și profesie (215)**, păstrându-se aceeași diminuare considerabilă din anul 2009 față de anul 2008. Petițiile proprii accesului la angajare și profesie reclamă posibile fapte de discriminare în exercitarea raporturilor de muncă, la angajare, în practicarea profesiei, față de obținerea unor beneficii sau drepturi salariale, promovare la locul de muncă etc.
- } Domeniile în care s-a primit un **număr semnificativ** de petiții sunt cele care reclamă fapte ce lezează **demnitatea personală** (74 – în creștere cu 7 petiții față de 2009) și cele legate de accesul la **servicii publice** (128, cu 7 mai puține față de 2009).

- } Domeniile care sunt cele **mai puțin reprezentate** sunt cele care vizează probleme legate de interzicerea, îngrădirea **accesului în locuri publice sau la educație**. Numărul petițiilor primite pentru aceste domenii este relativ constant în perioada 2008-2010.

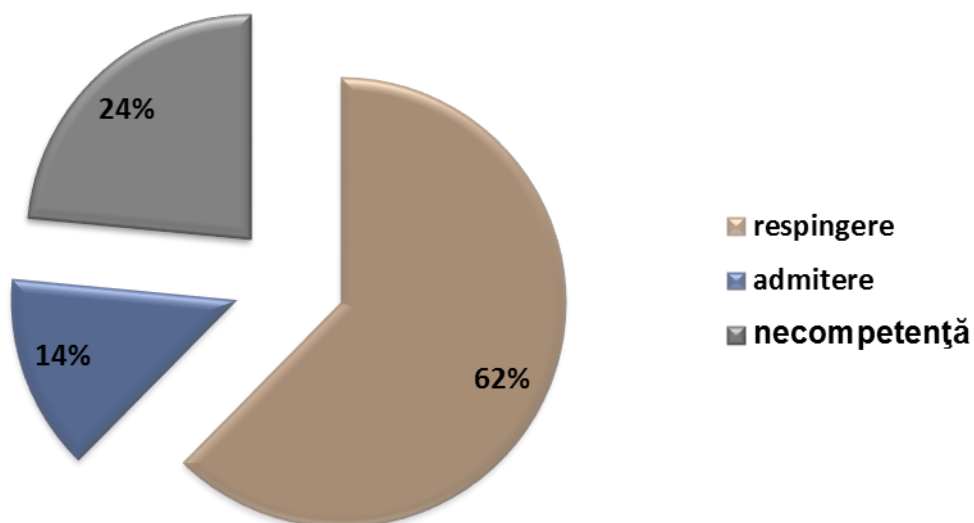
4. Soluțiile pronunțate de Colegiul director al CNCD

- } În 2010, Colegiul director a soluționat **463 de hotărâri**²⁴, incluzând petiții primite în anii 2010 dar și din 2009, acestea fiind primite în ultimele trimestre ale anului.
- } Se remarcă că din totalul soluțiilor adoptate în 2010 au fost **respinse 300** de petiții, **113** au fost de **necompetența** Consiliului și în cazul a **68** au fost constatate fapte de **discriminare**.
- } Astfel, în 14% din totalul soluțiilor pronunțate de Colegiu s-a constatat **existența faptelor de discriminare**, în 62% dintre dosare au fost **respinse** și 24% au fost de **necompetența** Consiliului.

²⁴ În 2010 au fost emise 463 de hotărâri, dintre care 15 fiind soluționate pentru mai multe capete de cerere, astfel suma în acest grafic este de 481 de hotărâri, acestea reprezentând înglobarea în totalul soluțiilor și soluțiile distincte regăsite în fiecare capăt de cerere

Soluții pronunțate în 2010

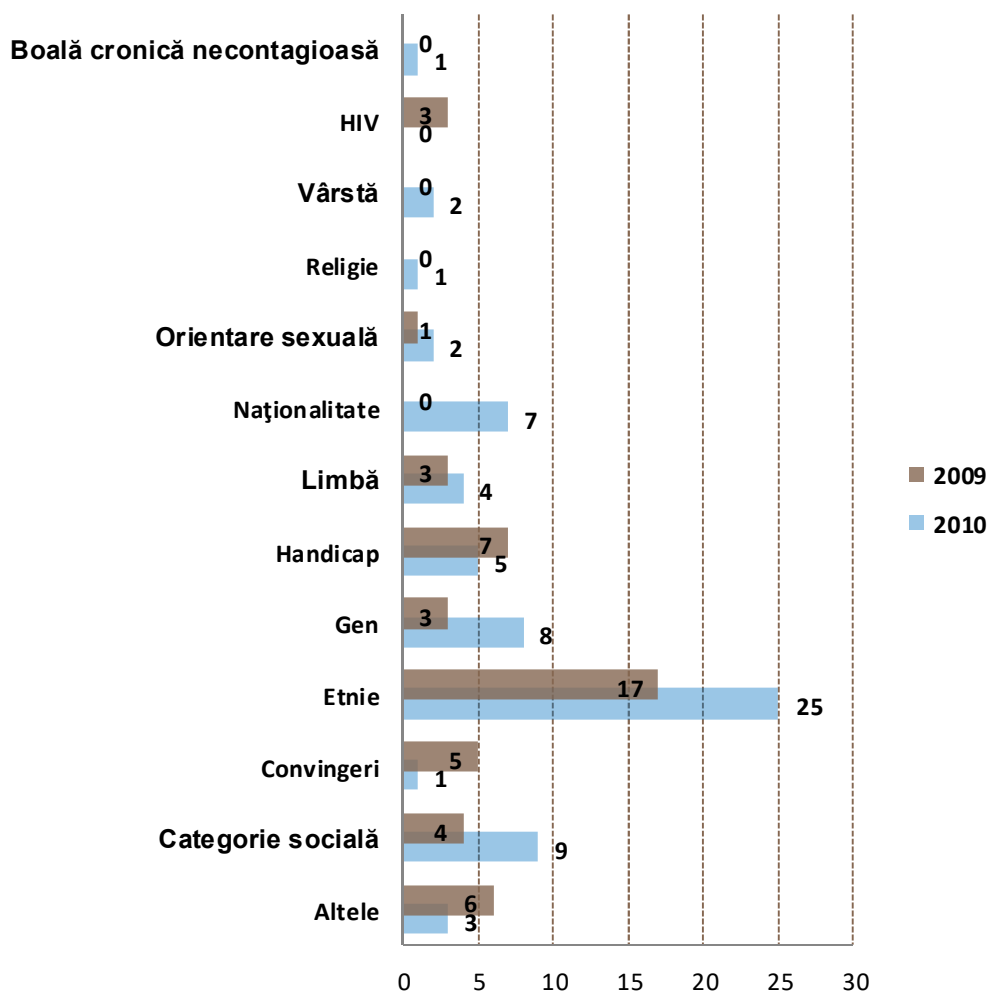

4.1. Soluții de constatare a faptelor de discriminare

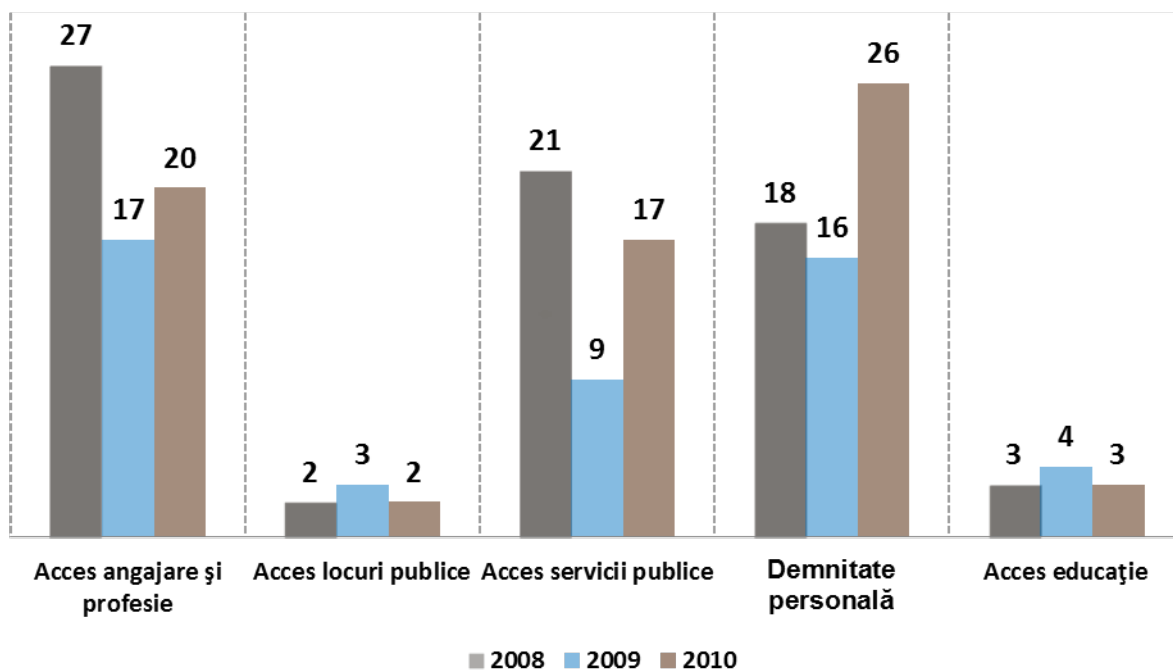
- } Față de anul 2009 când, din totalul hotărârilor, doar în cazul a 7% dintre acestea au fost constatate fapte de discriminare, în **2010** se constată o **dublare a soluțiilor de admitere**.
- } Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în activitatea de soluționare a petițiilor aplică sancțiuni contravenționale pentru existența faptelor de discriminare, sub forma amenzilor și a avertismentelor²⁵. Pe lângă acestea, pentru prevenirea faptelor de discriminare pe viitor și pentru restabilirea situației anterior faptelor petrecute, Colegiul director elaborează recomandări. Astfel, în 2010, Colegiul director a emis **29 de recomandări** în situații în care au fost constatate fapte de discriminare și **2** pentru soluții de respingere.

²⁵ Conform art 26, al (1) O.G. 137/2000 actualizată „de la 400 lei la 4.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 600 lei la 8.000 lei dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate”

Soluții de admitere în funcție de criterii 2009/2010

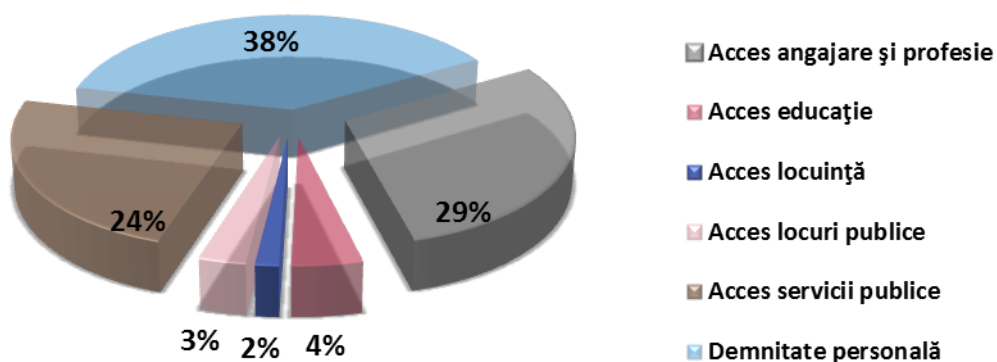

Soluțiile de admitere în perioada 2008-2010

} În cele 68 de situații de constatare a faptelor de discriminare, Colegiul director a emis **29 de recomandări**²⁶ și a sancționat contravențional cu **32 de avertismente** și **7 amenzi** (1 amendă în cuantum de 6 000 lei, 1 amendă în cuantum de 4 000 lei, 1 amendă de 2 000 lei, 3 amenzi a câte 600 lei și una de 400 lei), **însușind 30 400 lei**.

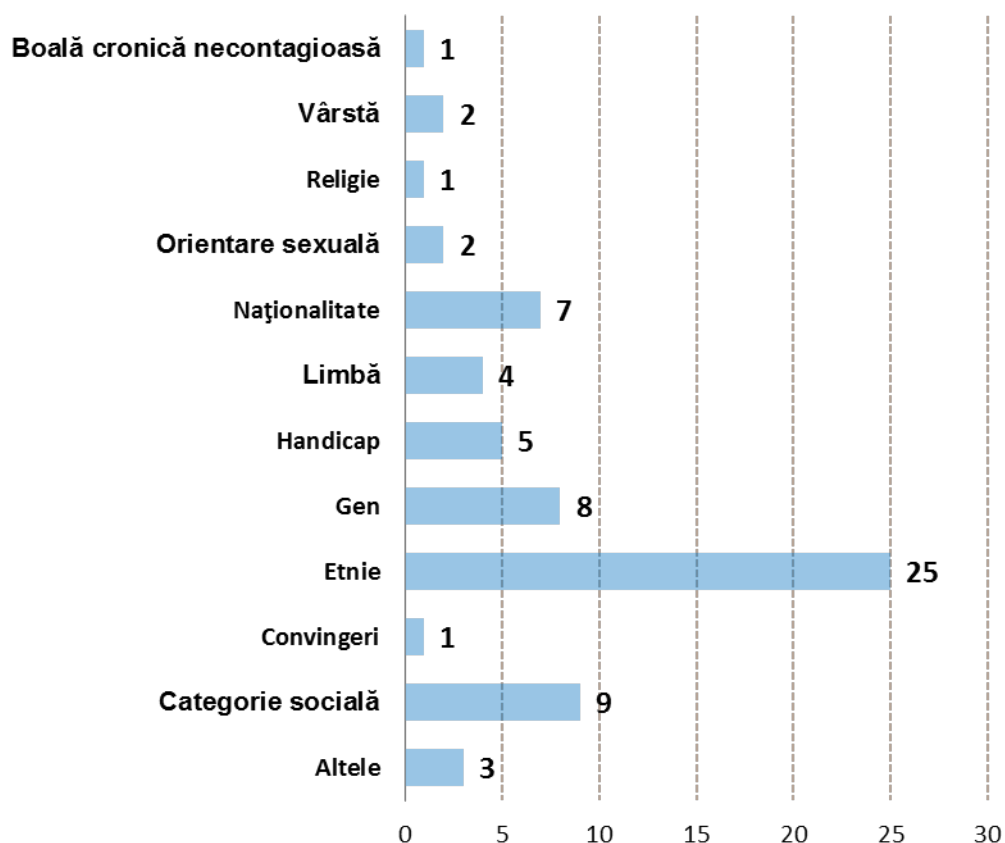
Constatări în anul 2010 funcție de domenii

} În cazul constatărilor faptelor de discriminare referitoare la accesul la serviciile publice, 50% sunt legate de serviciile administrative, 18,75% de cele bancare, 25% de sănătate.

²⁶ Pe lângă acestea, Colegiul director a emis încă 2 recomandări pentru soluții de respingere

Constatări în funcție de criterii de discriminare în 2010

Amenzile contravenționale acordate în 2010 funcție de criterii și domenii

Domeniu	Criteriu	Cuquantum amendă	Număr amenzi
Acces servicii publice	limbă	400 lei	1
Acces angajare și profesie	Gen	2 000 lei	1
Acces angajare și profesie	Gen	6 000 lei	1
Acces angajare și profesie	Gen	600 lei	1
Acces angajare și profesie	Categorie socială	4 000 lei	1
Demnitate personală	Etnie	600 lei	2

Total

7

De menționat că din totalul celor 7 amenzi, 6 au fost acordate pentru fapte petrecute în mediul urban și una în mediul rural.

**Sanțiuni contravenționale dispuse sub forma de avertismente²⁷
pentru cazurile în care s-au constatat fapte de discriminare**

Criteriu	Număr avertismente	Domeniu	Număr avertismente
Altele	2	Acces servicii publice	2
Categorie socială	6	Acces angajare și profesie	6
Etnie	14	Demnitate personală	8
		Acces locuință ²⁸	1
		Acces locuri publice	1
		Acces educație	2
		Acces servicii publice	1
		Acces angajare și profesie	1
Gen	3	Demnitate personală	1
		Acces angajare și profesie	1
		Acces servicii publice	1
Dizabilitate	1	Acces servicii publice	1
Limbă	1	Demnitate personală	1
Naționalitate	4	Demnitate personală	3
		Acces educație	1
Orientare sexuală	1	Demnitate personală	1
Total	32		32

Numărul recomandărilor emise de Colegiul director în funcție de domeniu

Domeniu	Acces angajare și profesie	Acces educație	Acces locuri publice	Acces servicii publice	Demnitate personală
Număr recomandări	9	1 ²⁹	1	11 ³⁰	10

!! De reținut că, din totalul celor 31 de recomandări³¹ doar 29 au fost emise pentru cazuri în care s-au constatat fapte de discriminare.

²⁷ În cazul a 2 hotărâri au existat mai multe capete de cerere și un dosar a fost conexat

²⁸ De cele mai multe ori, acest domeniu se regăsește în studiile noastre la acces servicii publice

²⁹ Recomandare emisă pentru soluție de respingere, Hotărâre nr.23/03.05.2010

³⁰ 1 recomandare este emisă pentru soluție de respingere, Hotărâre nr. 160/12.07.2010

³¹ În cazul a 4 dosare în care s-au elaborat recomandări sunt constituite mai multe capete de cerere

Repartizarea recomandărilor în funcție de criteriul de discriminare vizat

Criteriul de discriminare	Număr de recomandări emise
Altele	1
Boală cronică necontagioasă	1
Categorie socială	2
Convingeri (politice)	1
Etnie	9
Gen	3 ³²
Dizabilitate	24
Limbă	2
Naționalitate	3
Orientare sexuală	1
Religie	2 ³³
Vârstă	2
TOTAL	31 din care 29 pentru soluții de admitere

4.2 Soluții de mediere a cazurilor de discriminare

- } Potrivit **art. 2 alin. 10 din O.G. nr. 137/2000** republicată, "eliminarea tuturor formelor de discriminare" se realizează prin:
 - a) prevenirea oricăror fapte de discriminare, prin instituirea unor măsuri speciale, inclusiv a unor acțiuni afirmative, în vederea protecției persoanelor defavorizate care nu se bucură de egalitatea șanselor;
 - b) **mediere** prin soluționarea pe cale amiabilă a conflictelor apărute în urma săvârșirii unor acte/fapte de discriminare;
 - c) sancționarea comportamentului discriminatoriu..."

- } Potrivit art. 19 din O.G. nr. 137/2000 republicată „Consiliul își exercită atribuțiile în următoarele domenii:
 - a) prevenirea faptelor de discriminare;
 - b) **medierea faptelor de discriminare;**
 - c) investigarea, constatarea și sancționarea faptelor de discriminare;
 - d) monitorizarea cazurilor de discriminare;
 - e) acordarea de asistență de specialitate victimelor discriminării.

- } Potrivit **Art. 80 din Procedura de soluționare** a petițiilor și sesizărilor în fața CNCD publicată în Monitorul Oficial nr. 348 din 6 mai 2008:
 - } „Părțile se pot prezenta în cursul soluționării petiției, chiar fără să fi fost citate, pentru a cere să se adopte o hotărâre care să consfințească înțelegerea amiabilă.

³² 1 recomandare este emisă pentru soluție de respingere, Hotărâre nr. 160/12.07.2010

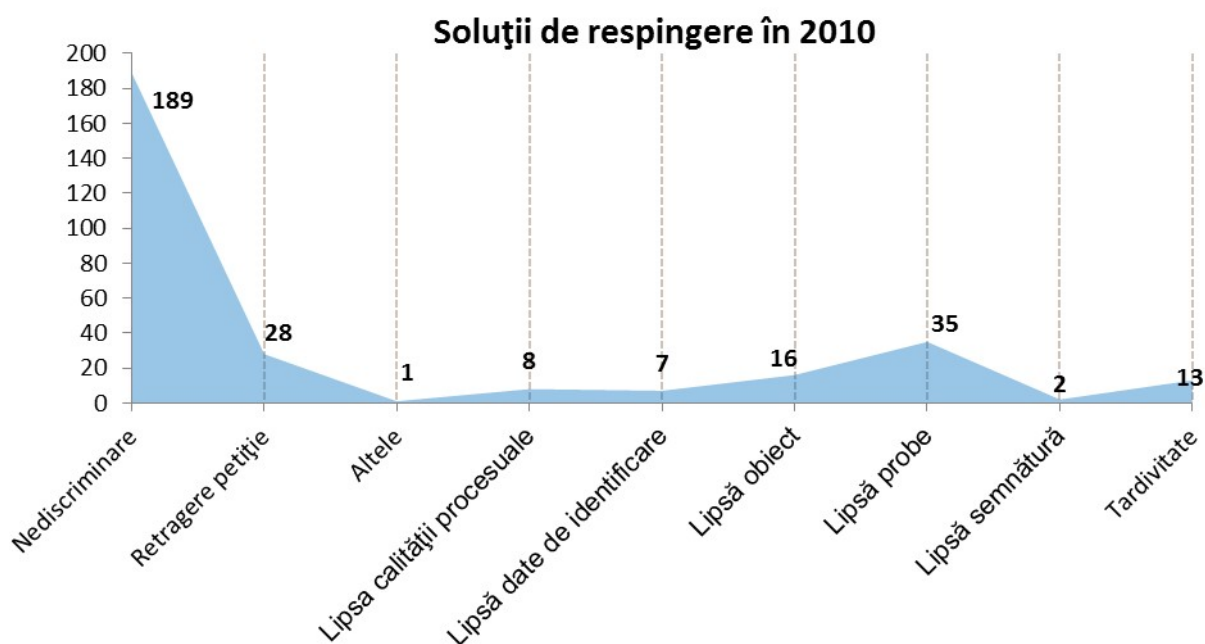
³³ 1 recomandare emisă pentru soluție de respingere, Hotărâre nr.23/03.05.2010

Părțile pot solicita și în scris Colegiului director să ia act de împăcarea lor, fără a se prezenta la termen. Înțelegerea amiabilă va fi comunicată în scris și va fi cuprinsă în hotărârea Colegiului director”.

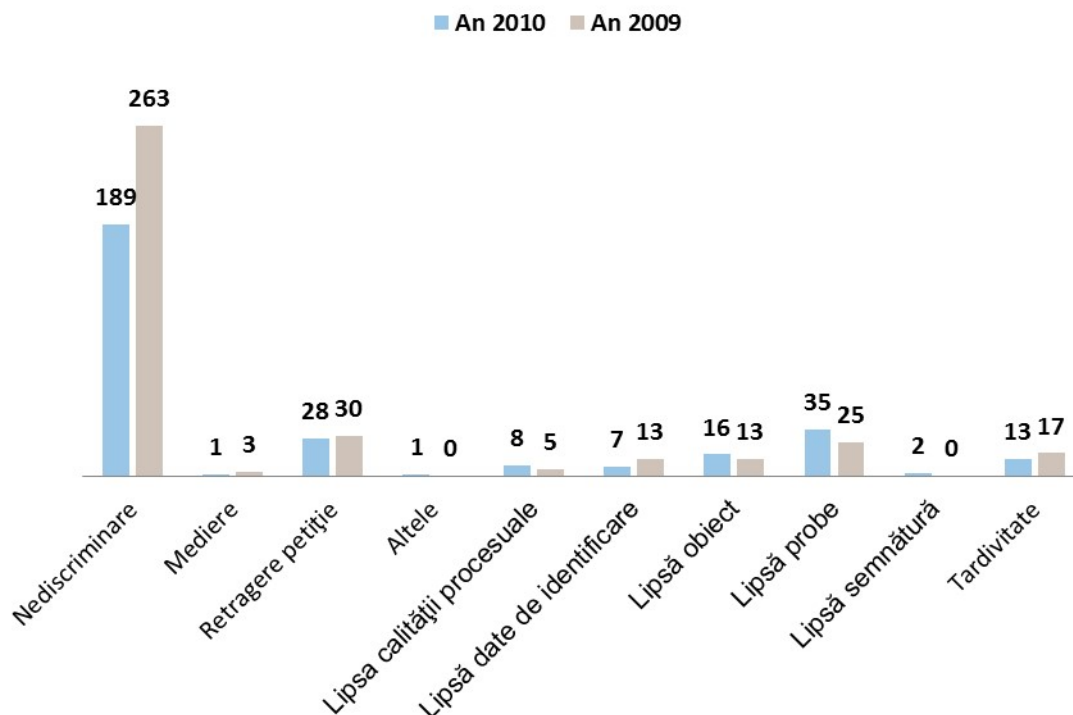
În anul 2010 Colegiul director a soluționat doar un caz prin mediere, acesta referindu-se domeniul muncii, exercitarea profesiei pentru o categorie socio-profesională. Dosarul a fost clasat, prin înțelegerea amiabilă a părților în fața Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

4.3. Soluții de respingere a plângerilor în anul 2010

- În 2010, din totalul de **463 de hotărâri adoptate** de Colegiul director al CNCD, **300 au avut soluții de respingere** a faptelor de discriminare invocate în obiectul petițiilor și una a fost clasată în urma înțelegerii amiabile.
- În 189 de soluții pronunțate de Colegiul director nu s-au constatat fapte de discriminare, 28 de petiții au fost retrase până la soluționare, în 7 situații s-a constatat lipsa datelor de identificare, în 16 cazuri lipsea obiectul, în 35 probele, în 8 lipsa calității procesuale și în 2 situații lipseau semnăturile. 13 petiții au fost tardiv introduse, faptele fiind prescrise.

Soluții de respingere a plângerilor în anii 2010 și 2009

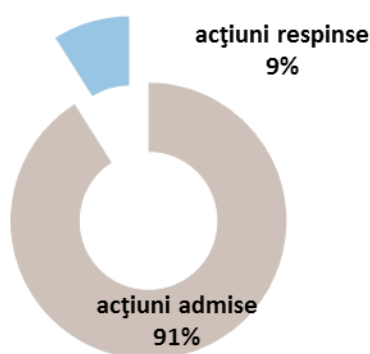

5. Controlul de legalitate a hotărârilor

Colegiului director în anul 2010

- În cursul anului **2010** au fost soluționate plângeri introduse împotriva hotărârilor Colegiului CNCD, promovate pe rolul curților de apel sau, ulterior, al Înaltei Curți de Casație și Justiție, din anul 2008 sau 2007. **Raportat la numărul de hotărâri** adoptate de Colegiul director în anii 2007-2009, respectiv **2561** (hotărâri), în anul 2010 se raportează aproximativ **193 de cauze** aflate pe rolul **curților de apel și al curții supreme**.

Soluțiile pronunțate în instanțele de judecată în 2010

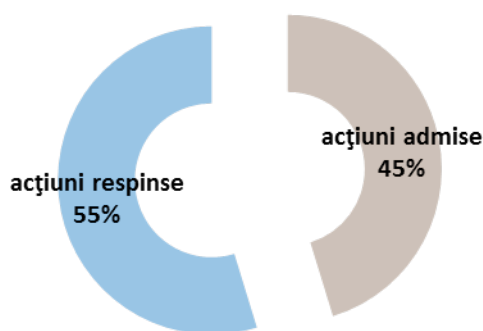

- } Din cele **193 de cazuri**³⁴, instanțele de judecată au dat **câștig CNCD în 91** de cauze (fie în faza judiciară de fond, fie în faza de recurs) iar în **9 de cauze** acțiunile promovate împotriva hotărârilor **au fost admise**. Practic, în aproximativ 90% din cazuri, instanțele de judecată au menținut hotărârile Colegiului, statuând asupra legalității acestora. În prezent, **103 cauze** se află în **curs de soluționare** pe rolul instanțelor de judecată (fond/recurs).

Cauze de discriminare promovate direct în fața instanțelor de judecată

- } Potrivit art. 27 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 republicată „Persoana care se consideră discriminată **poate formula**, în fața instanței de judecată, o cerere pentru acordarea de **despăgubiri și restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare**, potrivit dreptului comun. Cererea este scutită de taxa judiciară de timbru și nu este condiționată de sesizarea Consiliului”.
- } Potrivit art. 27 alin.3 din O.G. nr. 137/2000 republicată „**Judecarea cauzei are loc cu citarea obligatorie** a Consiliului”.
- } În **anul 2010**, CNCD a fost chemat în **instanță în 1196 de cauze**, în calitate de **expert în domeniul nediscriminării/autoritate consultativă pentru instanțele de judecată și monitor** al cazurilor de discriminare. În aceste cazuri, instituția a elaborat puncte de vedere prin **Colegiul director și Direcția juridică**.

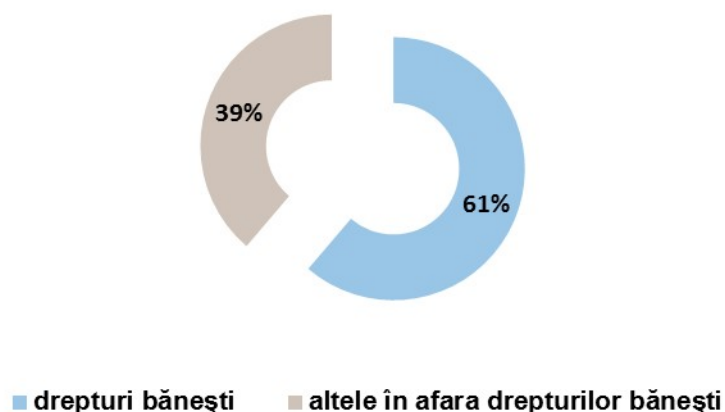
Soluțiile instanțelor de judecată în anul 2010

- } În anul **2010** instanțele de judecată investite cu soluționarea unor cauze de discriminare (din anii 2007-2009) **au admis aproximativ 529 de cauze** (judecate atât pe fond sau în recurs) și **au respins 640 de cauze**.

³⁴ Specificăm faptul că nu întotdeauna numărul de cazuri a generat același număr de soluții. Contestarea unei hotărâri poate genera mai multe soluții

Acțiunile judecate în 2010 în funcție de obiect

- În ceea ce privește obiectul acțiunilor promovate direct în justiție, mai mult de jumătate (61%) au vizat drepturi bănești, restul de 39 % au vizat conflicte de muncă, anularea actelor administrative, rezilierea contractelor, refuzul de soluționare a unor cereri etc.

6. Asistență de specialitate

și birouri teritoriale

- Potrivit art. 19 lit. e din O.G. nr. 137/2000 republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării își exercită atribuțiile în următoarele domenii: a) prevenirea faptelor de discriminare; b) medierea faptelor de discriminare; c) investigarea, constatarea și sancționarea faptelor de discriminare; d) monitorizarea cazurilor de discriminare; e) **acordarea de asistență de specialitate victimelor discriminării**.
- Prin **Strategia națională de implementare a măsurilor de prevenire și combatere a discriminării**³⁵, art. 5 lit. b) CNCD își propune să dezvolte "capacitatea instituțională în vederea prevenirii și combaterii efective a tuturor formelor de discriminare". În acest sens, potrivit art. 7 lit. d) "în fiecare an, începând cu anul 2007 și până în 2012, se vor crea la nivel regional structuri teritoriale de control și de monitorizare".

Asistență de specialitate		2010
Modalitate	Număr de persoane	Activitate
Asistență telefonică	1600	Consiliere
Asistență la sediul instituției	600	Consiliere
Asistență e-mail	300	Consiliere
TOTAL	2500	

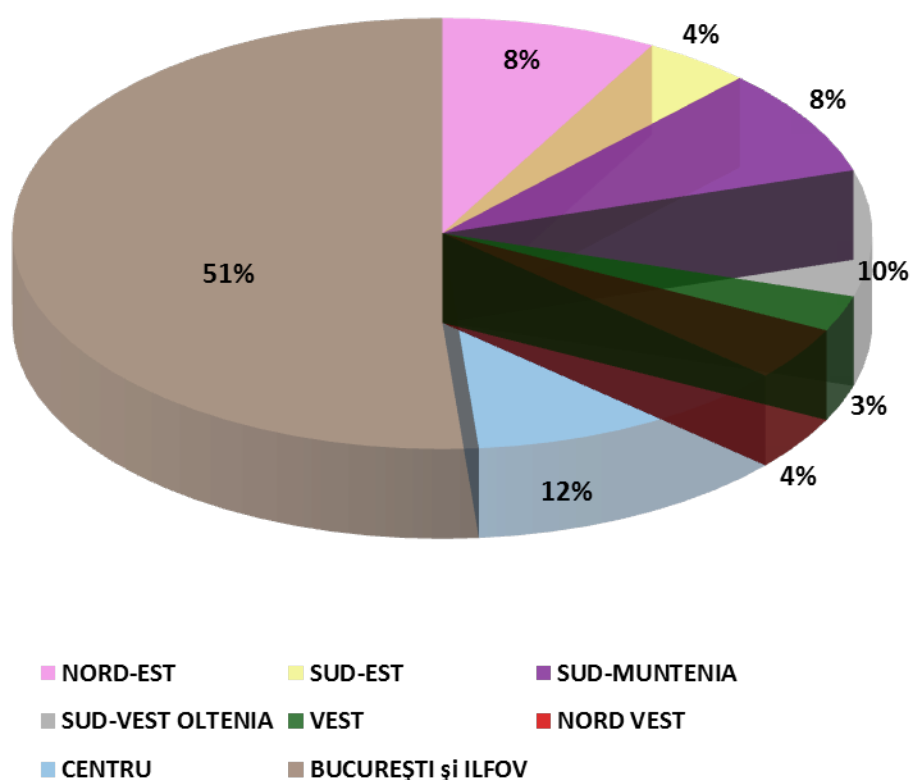
³⁵ *Strategia națională de implementare a măsurilor de prevenire și combatere a discriminării publicată în Monitorul Oficial nr. 674 din 3 octombrie 2007*

- În cursul anului **2010**, CNCD a acordat asistență de specialitate unui număr de aproximativ **2500** persoane. Din totalul acestor persoane, aproximativ **600** s-au adresat direct la **sediul instituției**, peste **1600** au **contactat telefonic** instituția iar aproximativ **300** de persoane s-au adresat prin **e-mail**.
- În **anul 2010**, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a operat, la nivel local, prin **intermediul birourilor teritoriale** funcționale din **Buzău și Tîrgu-Mureș**. În momentul de față, principala activitate a birourilor teritoriale o constituie prevenirea și monitorizarea faptelor de discriminare, acordarea asistenței de specialitate și colaborarea la nivel local cu reprezentanții organizațiilor neguvernamentale și ai autorităților publice locale în domeniul nediscriminării.

7. Investigații efectuate cu privire la cazuri de discriminare adresate CNCD

- În cadrul procedurilor de soluționare a plângerilor privind săvârșirea unor fapte de discriminare, în anul 2010 departamentul de specialitate al instituției a efectuat un număr de **aproximativ 100 de investigații**³⁶.

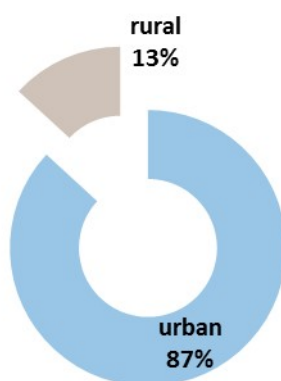
Repartizarea dosarelor investigate în 2010 în funcție de regiuni de dezvoltare

³⁶ La fiecare dosar care necesită verificări se efectuează cel puțin o investigație. Din această cauză numărul total al dosarelor nu este egal cu numărul total al investigațiilor

- } Din cele aproximativ 100 de investigații **87%** au fost desfășurate **în mediul urban** și doar **13%** din acestea în **mediul rural**.

Repartizarea dosarelor investigate în 2010 în funcție de mediu

CAPITOLUL 3

Prevenirea tuturor formelor de discriminare

Proiecte, programe și activități desfășurate de către CNCD în anul 2010

Urmând pașii implementării politicii de Prevenire, printr-o mai eficientă implementare a principiilor antidiscriminare, a promovării egalității și diversității, a cultivării dialogului intercultural, a coeziunii sociale, a incluziunii grupurilor vulnerabile, a consolidării sistemului de bune practici și a respectării drepturilor omului, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării prin departamentele de specialitate, a inițiat și derulat în perioada ianuarie – decembrie 2010 un spectru larg de proiecte care au fost concepute să acopere o parte semnificativă a Obiectivelor și Priorităților Strategiei de acțiune a CNCD:

OBIECTIVUL 1 – Protecție efectivă și remediu împotriva discriminării

Prioritatea 1.4 – Consolidarea cooperării în domeniul combaterii discriminării cu alte instituții competente în acest domeniu, la nivel național și internațional: Art.9 (d);(e);(f)

„Photo Voice Eu-Du-Us”

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD) a încheiat un parteneriat cu Centrul de Asistență pentru Dezvoltare Durabilă a Resurselor Umane (C.A.D.D.R.U.) în vederea realizării proiectului „Photo Voice Eu-Du-Us”, finanțat în mare parte de către Comisia Europeană prin Programul Tineret în Acțiune. Acest proiect s-a adresat unui număr de 37 de tineri din România și Norvegia, provenind din medii sociale dezavantajate și a constatat în vizitarea a două comunități de romi din județul Dâmbovița, (Moroieni și Dumbrăveni), unde au interacționat cu localnicii și au făcut fotografii. Prin intermediul imaginilor, tinerii au avut oportunitatea de a-și face cunoscute problemele pe care le întâmpină și stilul de viață.

Fotografiile au fost realizate prin „PhotoVoice”, o metodă de educație non-formală recunoscută la nivel internațional, un model de artă participativă prin care subiecții

se exprimă prin „povestiri digitale” pentru a realiza schimburi sociale pozitive și astfel nimănui nu-i este negată posibilitatea de a vorbi și de a se face auzit.

Timp de 15 zile, participanții au învățat cum să-și exprime propriile opinii despre viață, cum să experimenteze diversitatea culturală și cum să-și formeze o opinie corectă și reală asupra vieții romilor.

Proiectul s-a încheiat cu o conferință de presă la care a participat președintele CNCD, domnul Csaba Ferenc Asztalos, ocazie cu care a fost lansată și o expoziție cu fotografiile făcute de participanți. Fotografiile au fost tipărite sub forma unor cărți poștale, iar CNCD a avut obligația, în cadrul proiectului, de a le trimite la 1000 de instituții publice și organizații neguvernamentale din România și Norvegia.

Prioritatea 1.4 – Consolidarea cooperării în domeniul combaterii discriminării cu alte instituții competente în acest domeniu, la nivel național și internațional: Art.9 (e);(f)

„Festival de film documentar dedicat drepturilor omului – One World Romania” – Proiectul a fost derulat în parteneriat cu Asociația One World România, Centrul Ceh București, Ambasada Republicii Cehe, Institutul Francez, Forumul Cultural Austriac, Institutul Goethe, British Council, Ambasada Statului Israel, Institutul Cervantes, Ambasada Olandei, Institutul Polonez, Centrul Cultural American, Ambasada Suediei. Festivalul a fost conceput ca având două componente succesive: una de proiecție și organizare de evenimente conexe (expoziții foto, concerte, dezbateri în cadrul unui seminar), care s-au desfășurat la București, iar cea de-a doua, itinerantă, organizată după modelul Caravană, cuprinzând proiecții în 6 orașe din țară (Brașov, Cluj Napoca, Constanța, Piatra Neamț, Târgu Mureș, Timișoara).

Scopul festivalului a fost acela de a spori gradul de conștientizare cu privire la problematicile specifice drepturilor omului în lume. Acest festival a oferit publicului larg șansa de a viziona filme tematice și de a discuta pe baza lor.

CNCD a acordat o deosebită importanță discuțiilor libere cu publicul ce au urmat vizionării filmelor.

OBIECTIVUL 3 – Asigurarea egalității în acces, participare și rezultat în ceea ce privește serviciile publice și private destinate publicului larg

Art.15 (c)

} „Tratament fără discriminare”

CNCD, în parteneriat cu Asociația pentru Dezvoltare și Incluziune Socială și Școlile Postliceale Sanitare din Slobozia, Craiova și Tulcea au derulat acest proiect în cadrul căruia s-au organizat 3 sesiuni de informare și formare adresate viitoarelor cadre medicale (asistenți medicali și asistenți farmacie) cu privire la importanța aplicării principiului nediscriminării și respectului pentru diversitate.

Proiectul a urmărit informarea și formarea unui număr de 139 de elevi ai Școlilor Sanitare Postliceale, viitoare cadre medicale din cele trei localități, obiectivele specifice fiind atinse: prevenirea stereotipurilor și prejudecăților în rândul cadrelor medicale; prevenirea atitudinilor intolerante și discriminatorii față de viitorii pacienți; o mai bună înțelegere a problemelor cotidiene ale grupurilor vulnerabile la discriminare.

Art.15 (c)

} „Combaterea discriminării romilor în acces la serviciile de sănătate din România”

Un proiect derulat de CNCD, în parteneriat cu Asociația pentru Dezvoltare și Incluziune Socială – ADIS și cu Asociația Medicilor Rezidenți din România, Prefectura Municipiului București și Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa” din Iași. Proiectul a vizat promovarea egalității în domeniul sănătății în vederea reducerii prejudecăților, stereotipurilor și atitudinilor discriminatorii pe criteriul etnic, din sistemul de sănătate, axându-se pe protecția drepturilor romilor care accesează serviciile publice de sănătate. Beneficiarii proiectului, reprezentanții a 4 comunități de romi, instituții medicale din orașele Galați și București, 40 de medici rezidenți și medici de familie, 20 de reprezentanți ai autorităților publice locale au participat la cursurile de informare și formare în domeniul prevenirii și combaterii discriminării, susținute de personalul de specialitate al CNCD.

Art.16 (a);(b)

} „Copiii vorbesc despre discriminare și despre drepturile lor”

Proiectul a urmărit cunoașterea și înțelegerea de către copii și cadre didactice a dreptului de a nu fi discriminat, a conceptului de egalitate de șanse, cunoașterea și promovarea drepturilor copilului, înțelegerea unor situații care constituie fapte de discriminare, editarea unei cărți pentru copii cu desenele rezultate dintr-un concurs de desene, care să explice conceptele referitoare la discriminare.

Activitățile din cadrul proiectului au avut grup țintă elevii câtorva școli din București, Tuzla și Constanța. Au avut loc discuții interactive cu elevii despre ce înțeleg ei când se vorbește de discriminare, de câte feluri este, exemple, situații în care au discriminat sau au fost victime ale discriminării.

Copiii au realizat desene, colaje, postere pe tema „O lume fără discriminare”, care ulterior au fost premiate.

În a doua parte a proiectului s-a prezentat un film de scurt metraj realizat de elevii din Cluj, denumit „Perechea de ochelari”. La activitățile din cele trei orașe menționate în proiect au participat aproximativ 250 de persoane, elevi și cadre didactice, consilieri școlari, părinți și reprezentanți ai ONG-urilor locale.

Art.16 (a);(b);(d);(e);(h)

↳ **„Stop discriminării în licee!”**

CNCD, în parteneriat cu Universitatea Petre Andrei din Iași au derulat un proiect care a presupus organizarea unei campanii de informare a elevilor din liceele ieșene despre politicile sociale pentru prevenirea și combaterea discriminării. Cele mai dezbătute aspecte au fost cele legate de criteriile de discriminare, în special discriminarea persoanelor cu dizabilități, a persoanelor de etnie romă, discriminarea pe criterii religioase și pe criteriul orientării sexuale. Activitățile concrete au constat în derularea unor discuții cu elevii în cadrul orelor deschise realizate în 20 de licee ieșene și în susținerea unei Conferințe „Stop discriminarea în licee” în cadrul căreia au fost prezentate rezultatele cercetării „Barometrul valorilor și relațiilor sociale”. În cadrul proiectului, CNCD a acordat 10 premii pentru cele mai active persoane, din cei 100 de participanți, cadre didactice, consilieri școlari, studenți și elevi.

Art.16 (a)

↳ **„Tinerii dezbat”**

Un proiect aflat în 2010 la cea de-a treia ediție, derulat în parteneriat cu Agenția de Dezvoltare Comunitară „Împreună”, MECTS, ARDOR, Policy Center for Roma and

Minorities, DRI, ANR, ANES și Roma Education Fund, în cadrul Anului European pentru Combaterea Sărăciei și Excluziunii Sociale.

Activitățile din cadrul acestui proiect s-au desfășurat în șapte județe (Iași, Timișoara, Constanța, Brașov, Bacău, Cluj, Vâlcea și Municipiul București) prin organizarea de training-uri, dezbateri în plan județean/regional/național care au avut drept scop informarea corectă, dezbateri argumentată și sensibilizarea asupra diverselor forme în care diferențele sociale, etnice, economice, de sănătate sau de gen pot constitui bariere în comunicare și respect pentru diversitate.

Programul a cuprins o sesiune de pregătire în argumentare, sesiuni de mentorat online și participarea la evenimentele competiționale prevăzute la activitățile specifice detaliate.

Acest proiect multianual a fost încă de la început structurat în serii succesive de sesiuni de dezbateri pe plan județean, regional și național grupul țintă fiind reprezentat de elevii de liceu, cu vârste cuprinse între 16 și 19 ani.

Organizarea finalei din 2010 a avut loc în luna septembrie, la București, în Aula Bibliotecii Centrale Universitare, participante fiind cele 18 echipe reprezentând câștigătorii fazelor regionale. Evenimentul s-a bucurat de prezența ministrului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, domnul Daniel Funeriu, precum și de prezența secretarilor de stat, domnii Csaba Ferenc Asztalos, președintele CNCD și Ilie Dincă, președintele ANR.

Art.16 (b);(c)

↳ **“Școala fără discriminare”**

În continuarea unui parteneriat inițiat în 2008 cu Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, CNCD a desfășurat și în 2010 proiectul “Școala fără discriminare”, cu scopul creșterii interesului cadrelor didactice pentru problematica diversității, sprijinirea lor în elaborarea unor curricule în contextul diversității, prevenirea stereotipurilor și prejudecăților între tinerii viitoarei generații, prevenirea atitudinilor intolerante și discriminatorii în rândul tinerilor, cunoașterea problemelor cotidiene ale grupurilor vulnerabile la discriminare, diminuarea nivelului intoleranței și discriminării în școli, precum și realizarea unei rețele a cadrelor didactice din grădinițe și licee pentru promovarea atitudinilor pro-diversitate în rândul tinerilor.

În cadrul proiectului au fost organizate cursuri având ca tematică aplicarea principiului nediscriminării și respectului pentru diversitate în educație. Seminariile de informare și formare au avut loc în perioada octombrie – decembrie 2010 în Tulcea, Miercurea-Ciuc, Drobeta Turnu-Severin și Bistrița. Beneficiarii direcți ai acestui proiect au fost 96 de cadre didactice din România, numărul beneficiarilor indirecti fiind estimat la aproximativ 20.000 de profesori și 80.000 de elevi din întreaga țară.

OBIECTIVUL 4 – Intensificarea recunoașterii și conștientizării diversității având ca țintă media, cultura și sportul

Prioritatea 4.1 – Consolidarea inițiativelor antidiscriminare la nivel național și programe de conștientizare interculturală privind diversitatea și nediscriminarea: Art.20 (a)

„Violența știută, violența nevăzută”

Acțiunile din cadrul proiectului au constat în vizionarea piesei de teatru “Ajutorul” de Gyorgy Schwajdo, în regia lui Alice Barb, pusă în scenă la Teatrul Metropolis, urmată de organizarea unei dezbateri, pe tema violenței în familie și a violenței împotriva femeii, în general. Au fost prezente 150 de persoane care au ascultat și au luat parte la discuțiile moderate de reprezentanți ai instituțiilor publice partenere și ai ONG-urilor, profesori, cercetători, studenți. Debaterea a durat o oră și jumătate, vizând conștientizarea necesității combaterii abuzurilor și violenței în familie, familiarizarea publicului cu domeniul conex al nediscriminării, informarea publicului cu privire la activitatea și competențele instituțiilor la care poate apela pentru denunțarea unor astfel de comportamente și situații.

Aceste activități s-au derulat în parteneriat cu Teatrul Metropolis din București, cu Centrul Filia și Centrul Parteneriat pentru Egalitate, Comisia pentru Egalitatea de Șanse din Senat, Comisia pentru Egalitatea de Șanse din Camera Deputaților.

Prioritatea 4.1 – Consolidarea inițiativelor antidiscriminare la nivel național și programe de conștientizare interculturală privind diversitatea și nediscriminarea: Art.20 (a)

„Desenează-mi un drept!”

În perioada ianuarie – mai 2010, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a derulat sub egida Comisiei Europene un concurs național de desene și fotografii, proiect desfășurat la nivelul tuturor celor 27 de țări membre, cu obiectivul: „educarea copiilor și favorizarea exprimării acestora asupra drepturilor lor, așa cum sunt enunțate în Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și în Convenția Națiunilor Unite privind Drepturile Copilului. În cadrul parteneriatului cu Fundația „Familia și ocrotirea copilului”, CNCD și-a asumat responsabilitatea realizării unui calendar de perete pentru anul 2011, care a cuprins desenele selectate și premiate în cadrul concursului „Desenează-mi un drept!”.

Prioritatea 4.1 – Consolidarea inițiativelor antidiscriminare la nivel național și programe de conștientizare interculturală privind diversitatea și nediscriminarea:
Art.20 (a);(c)

↳ **„Sărbătorirea Zilei Internaționale a Persoanelor cu sindrom Down”**

Proiect derulat de CNCD, în parteneriat cu Asociația Sindrom Down București, Up Down București, Caritas București și Fundația Special Olympics România, cu scopul de a sublinia rolul pe care îl dețin atât autoritățile cât și societatea în general, în vederea susținerii acelor grupuri care riscă să devină vulnerabile.

Proiectul a constat în organizarea unei competiții sportive, un spectacol de dans și o petrecere la care au participat aproximativ 200 de copii și tineri cu sindromul down, precum și însoțitorii acestora.

Evenimentele s-au desfășurat în București, iar obiectivele majore au fost acelea de a crea un mediu favorabil incluziunii sociale pentru persoanele cu Sindrom Down, informarea societății cu privire la dificultățile cu care se confruntă acestea și dobândirea încrederii în capacitățile lor proprii, precum și creșterea gradului de socializare a celor implicați.

Celor 120 de copii și adulți cu Sindrom Down, implicați în competițiile sportive, li s-au acordat la final medalii și diplome de participare.

Prioritatea 4.1 – Consolidarea inițiativelor antidiscriminare la nivel național și programe de conștientizare interculturală privind diversitatea și nediscriminarea:
Art.20 (a);(c);(d)

} „Refugiații din România și Resortisanții Țărilor Terțe”

De activitățile din cadrul proiectului au beneficiat 200 de persoane, participante la discuțiile care au avut loc mai ales pe marginea înțelegerii noului concept de RTT – Resortisanți ai Țărilor Terțe și la bazarul organizat pentru expunerea obiectelor de artă, vestimentație și accesorii din țările de proveniență ale refugiaților, ca și la programul artistic de dansuri și muzică.

CNCD a derulat acest proiect în parteneriat cu Institutul Intercultural Timișoara și Organizația Femeilor Refugiate în România – OFRR. Evenimentul, prilejuit de Ziua internațională a refugiaților, a mizat pe informarea și dezbateră cu privire la refugiații, azilanții și persoanele RTT din România; sensibilizarea societății în contextul anului european pentru combaterea sărăciei și excluziunii sociale; generarea unei atitudini tolerante și a respectului față de aceste persoane.

Prioritatea 4.3 – Cooperarea și consolidarea relațiilor cu instituțiile și entitățile sportive, prin promovarea de acțiuni și programe în vederea prevenirii și combaterii tuturor formelor de discriminare în sport: Art.22

} “Cetățeni români egali în drepturi” (C.R.E.D.)

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, în parteneriat cu Partida Romilor “Pro Europa”, Clubul Sportiv SCORPION București, Agenția Națională pentru Romi și Inspectoratul Școlar al Municipiului București au organizat în lunile septembrie și decembrie câte o competiție sportivă în cadrul campaniei C.R.E.D. (Cetățeni români egali în drepturi).

Activitățile s-au derulat în vederea promovării diversității, combaterii manifestărilor discriminatorii în mediul sportiv, promovării principiului nediscriminării. Totodată s-a urmărit dezvoltarea interesului copiilor către discipline sportive de performanță, fără prejudecăți, într-un mediu divers.

Competițiile au reunit sportivi, din mai multe județe ale țării, printre care copii de etnie romă și de naționalitate maghiară.

OBIECTIVUL 5 – Concentrarea eforturilor către aplicarea unei politici de toleranță zero față de orice forme de discriminare în societatea românească

Prioritatea 5.1 – Promovarea inițiativelor de informare a cetățenilor în vederea conștientizării efectelor discriminării în toate aspectele vieții sociale: Art.24 (a);(b)(c);

} „Dificultatea de a fi tu însuși”

Proiect realizat de CNCD, în parteneriat cu Asociația DiversEtica și Asociația Umanistă Română, cu scopul promovării unei atitudini nediscriminatorii cu privire la unele categorii sociale aparținând unor subculturi precum cele legate de preferințele muzicale sau vestimentare și lifestyle.

Proiectul a constat în organizarea unei campanii desfășurate în București și Sibiu, sub forma unor dezbateri pe teme de diferențierii socio-culturale specifice tinerilor și promovarea unei atitudini nediscriminatorii cu privire la preferințele muzicale sau vestimentare.

În România și în întreaga lume sunt înregistrate cazuri de discriminare și violență împotriva unor persoane care aleg să aibă o înfățișare „neconvențională”, se îmbracă în mod „diferit” și au gusturi muzicale precum goth, rock, metal, punk, emo, hippie, etc. Asocierea unor tineri, spre exemplu cu practici sataniste sau cu alte acțiuni considerate „malefice” pentru simplul fapt că aceștia ascultă anumite genuri muzicale este de natură să genereze prejudecăți și stereotipuri de percepție.

Campania a promovat dreptul la diferență și a încurajat diversitatea, având beneficiari direcți 200 de elevi din licee, profesori, studenți, jurnaliști și reprezentanți ai autorităților.

Prioritatea 5.2 – Consolidarea educației cetățenilor în domeniul discriminării prin procese educaționale, formale și non-formale: Art.25 (d)

} „Sunt altfel? Sunt talentat!”

Proiectul s-a desfășurat în București, la Casa Doru din cadrul Spitalului de Boli Infecțioase „Victor Babeș”, în perioada 10 – 12 noiembrie 2010 și a urmărit promovarea principiilor egalității de șanse și al nediscriminării, precum și promovarea drepturilor copilului/tânărului seropozitiv.

Obiectivul general al proiectului a fost acela de a informa 60 de copii, tineri și personalul din „Casa Doru” cu privire la principiul egalității de șanse, la elemente de prevenire și combatere a discriminării, precum și cunoașterea și înțelegerea de către

tineri, medici, asistenți medicali, psihologi a dreptului de a nu fi discriminat, a drepturilor copilului, a unor situații care constituie fapte de discriminare.

Activitățile au constat în discuții interactive cu privire la ce înțeleg tinerii despre discriminare, de câte feluri este, exemplificări ale acesteia, situații în care au discriminat sau au fost discriminați, ce se poate face pentru a evita pe viitor astfel de situații, cum trebuie să acționeze când asistă la săvârșirea unei fapte de discriminare, răspunsuri la întrebări. Activitățile s-au desfășurat pe parcursul a două zile, timp în care au avut loc și două concursuri, unul de măști pictate și unul de eseuri, iar câștigătorii primelor trei locuri au fost premiați.

Prioritatea 5.2 – Consolidarea educației cetățenilor în domeniul discriminării prin procese educaționale, formale și non-formale: Art.25 (a);(b)

} „Cursuri pregătire magistrați - Proiect educațional în domeniul serviciilor juridice publice” – derulat în parteneriat cu Institutul Național al Magistraturii. Organizat sub forma a patru cursuri, proiectul a avut ca grup țintă magistrații (judecători și procurori), vizând pregătirea de specialitate. În cadrul cursurilor, au fost aprofundate teme precum: legislația națională și europeană în domeniul nediscriminării, jurisprudența CEDO și națională, precum și cazuistica CNCD, atribuțiile și competențele instituției, proceduri administrative și judiciare.

Prioritatea 5.2 – Consolidarea educației cetățenilor în domeniul discriminării prin procese educaționale, formale și non-formale: Art.25 (b)

} „**Avem aceleași drepturi**”

Acest proiect a fost derulat de CNCD în parteneriat cu Asociația „Nevo Parudimos” din Reșița și a presupus organizarea unor cursuri adresate cadrelor didactice, studenților, liceenilor, polițiștilor comunitari din municipiul Reșița, cu scopul prevenirii actelor de discriminare în rândul a două categorii sociale: personalul din instituții și tinerii. Obiectivul general al proiectului l-a constituit creșterea gradului de informare în rândul personalului din instituții (educaționale – cadre didactice; de pază și ordine – polițiști comunitari) și în rândul tinerilor (elevi, studenți) în privința cauzelor și efectelor discriminării.

Prioritatea 5.2 – Consolidarea educației cetățenilor în domeniul discriminării prin procese educaționale, formale și non-formale: Art.25 (a);(b);(d)

} „Sesiune de pregătire în domeniul legislației și practicii antidiscriminare”

În cadrul acestui proiect, CNCD, în parteneriat cu Partida Romilor „Pro Europa” au organizat un seminar pentru persoane de etnie romă cu studii juridice, care activează în cadrul Rețelei de Monitorizare din cadrul Centrelor Județene pentru Romi constituite de către Partida Romilor Pro Europa în România. Sesiunile de training care au avut drept scop informarea persoanelor de etnie romă cu studii juridice privind prevederile legislative naționale și internaționale din domeniul prevenirii și combaterii discriminării, activitățile CNCD de combatere a discriminării, procedura de soluționare a cazurilor în fața Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Cei 50 de juriști au participat la această instruire cu obiectivul de a îmbunătăți capacitatea acestora de a identifica și monitoriza posibilele cazuri de discriminare.

Prioritatea 5.4 – Monitorizarea și cercetarea fenomenului discriminării în România, identificarea amplitudinii fenomenului, direcțiilor de acțiune, măsurilor necesare și inițiativelor în prevenirea tuturor formelor de discriminare: Art.27 (e)

} „Noua revistă a drepturilor omului”

Din anul 2006 Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării colaborează cu Noua Revistă de Drepturile Omului (NRDO), care este o publicație trimestrială editată de Centrul de Studii Internaționale în cooperare cu editura C. H. Beck. Publicația este continuarea Revistei Române de Drepturile Omului, editată între 1993 și 2005. Aceasta a fost gândită să răspundă cerințelor academice și să fie în același timp o resursă pentru instituțiile și organizațiile implicate în înțelegerea și promovarea drepturilor omului. CNCD a participat la tipărirea acestei reviste din punct de vedere tehnic, precum și cu materiale publicate privind combaterea discriminării și promovarea principiului egalității de șanse; jurisprudența CNCD; studii și alte articole de specialitate, pentru a se alătura afirmării principiilor promovate de NRDO prin aparițiile sale editoriale, adică reconcilierea dintre principiul demnității și principiul libertății umane.

Prioritatea 5.4 – Monitorizarea și cercetarea fenomenului discriminării în România, identificarea amplitudinii fenomenului, direcțiilor de acțiune, măsurilor necesare și inițiativelor în prevenirea tuturor formelor de discriminare: Art.27 (f)

„Percepții și atitudini ale populației României față de fenomenul de discriminare în 2010” – Sondaj de opinie

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a inițiat, începând cu anul 2005, o serie de sondaje de opinie care au avut ca obiectiv principal măsurarea atitudinilor și percepțiilor generale față de fenomenul discriminării în rândul populației din România. Cercetarea din anul 2010, realizată în lunile octombrie-noiembrie de către TOTEM Communication, surprinde atitudinile și opiniile românilor cu privire la cele mai importante aspecte legate de fenomenul discriminării, iar obiectivele studiului au fost: evaluarea gradului de cunoaștere a fenomenului de discriminare (noțiuni, legislație, efecte); aprecierea impactului aderării la UE asupra percepțiilor și atitudinilor față de fenomenul de discriminare; identificarea opiniilor populației despre persoanele având caracteristici sociale și biologice diferite (grupuri vulnerabile); notorietatea instituției specializate în combaterea discriminării (CNCD) din punct de vedere al activităților de prevenire și/sau sancționare.

Studiul a fost realizat pe un eșantion reprezentativ la nivel național format din 1400 de subiecți, adulți cu vârstă peste 18 ani, folosindu-se un model de eșantionare probabilistă, stratificată bistadial. Culegerea datelor s-a realizat pe bază de chestionar, aplicat în cadrul unui interviu față în față și oferă o marjă de eroare de +/- 2,6% la un nivel de încredere de 95%.

În sinteză, cercetarea a relevat că 62% dintre intervievați apreciază că fenomenul discriminării este des și foarte des întâlnit în România, că persoanele infectate cu HIV/SIDA, homosexualii, persoanele de etnie romă și persoanele cu handicap sunt percepute ca fiind cele mai discriminate în societate, că 24% dintre subiecții care au răspuns la chestionar consideră că apartenența etnică este importantă în mare și foarte măsură pentru reușita în viață, apartenența la o etnie sau alta constând în: ocuparea unui loc de muncă; dobândirea unei locuințe; accesul la servicii medicale; accesul la servicii juridice; accesul la servicii publice/administrative; accesul la educație.

Studiul a mai arătat faptul că romii constituie în cele mai multe cazuri ținta unor prejudecăți și comportamente discriminatorii în viața cotidiană. Indiferent dacă

respondenții aparțin grupului majoritar sau al minorităților au mai degrabă o părere proastă sau foarte proastă față de romi. Toleranța populației este semnificativ mai mare față de etnicii germani și maghiari comparativ cu populația romă. De altfel, prejudecățile și intoleranța față de populația de romi și minoritățile sexuale au cotele cele mai ridicate comparativ cu celelalte grupuri minoritare. Un fapt relevat și de sondajele anilor precedenți a fost prezența modelului patriarhal în societatea românească, fiind confirmat și de acest studiu, din care reiese că principala responsabilitate a femeii este de a avea grijă de familie și de gospodărie. Majoritatea respondenților, atât bărbați, cât și femei, sunt de acord cu afirmații de genul: bărbatul este capul familiei, este mai mult datoră bărbaților să aducă bani în casă, este mai mult datoră femeilor să se ocupe de treburile casei.

În ceea ce privește notorietatea CNCD, 64% au auzit de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, iar principala sursă de informare pentru cei care au auzit de CNCD o reprezintă mass media: 91% dintre cei care știu de CNCD s-au informat de la TV / radio, iar mai puțin de un sfert (20%) au menționat presa scrisă.

Rezultatele sondajului au fost prezentate de conducerea CNCD, pe 10 decembrie, într-o conferință de presă, prilejuită de sărbătorirea Zilei Internaționale a Drepturilor Omului.

În afara activităților menționate sau în cadrul lor, CNCD a editat și tipărit o serie de broșuri informative, rapoarte și monitorizări, culegeri de hotărâri, studii sau alte materiale de specialitate, în vederea informării și conștientizării faptelor de discriminare, contribuind implicit la promovarea diversității, drepturilor omului și prevenirea discriminărilor de orice natură și în toate domeniile vieții sociale din România.

CAPITOLUL 4

Sondaj de opinie „Fenomenul discriminării în România”

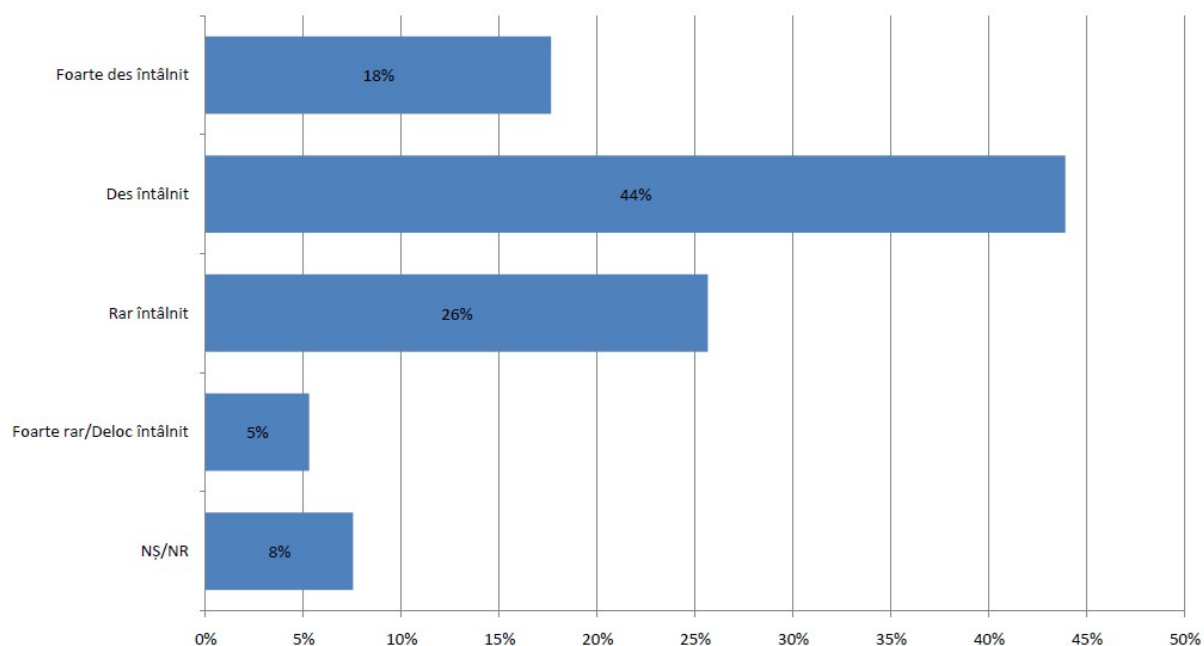
În anul 2010, în lunile octombrie-noiembrie, a avut loc, pentru al treilea an consecutiv, realizarea unui barometru de opinie publică care a avut ca temă “Fenomenul discriminării în România”. În anul 2010, responsabilitatea efectuării a revenit firmei TOTEM Communication care a efectuat un sondaj de opinie pe bază de chestionar administrat unui număr de 1400 de subiecți, adulți (cu vârsta peste 18 ani), din mediul urban și rural.

Obiectivele cercetării au fost:

- evaluarea gradului de cunoaștere a fenomenului de discriminare (noțiuni, legislație, efecte);
- aprecierea impactului aderării la UE asupra percepțiilor și atitudinilor față de fenomenul de discriminare;
- identificarea opiniilor populației despre persoanele având caracteristici sociale și biologice diferite (grupuri vulnerabile);
- notorietatea instituției specializate în combaterea discriminării (CNCD) din punct de vedere al activităților de prevenire și/sau sancționare.

Un prim element ce trebuie subliniat este că **62%** dintre persoanele intervievate menționează că **fenomenul discriminării este des și foarte des întâlnit în România**. Credem că este vorba în acest caz de o conștientizare a acestui fenomen și de faptul că acesta poate fi declanșatorul unor probleme la nivel social.

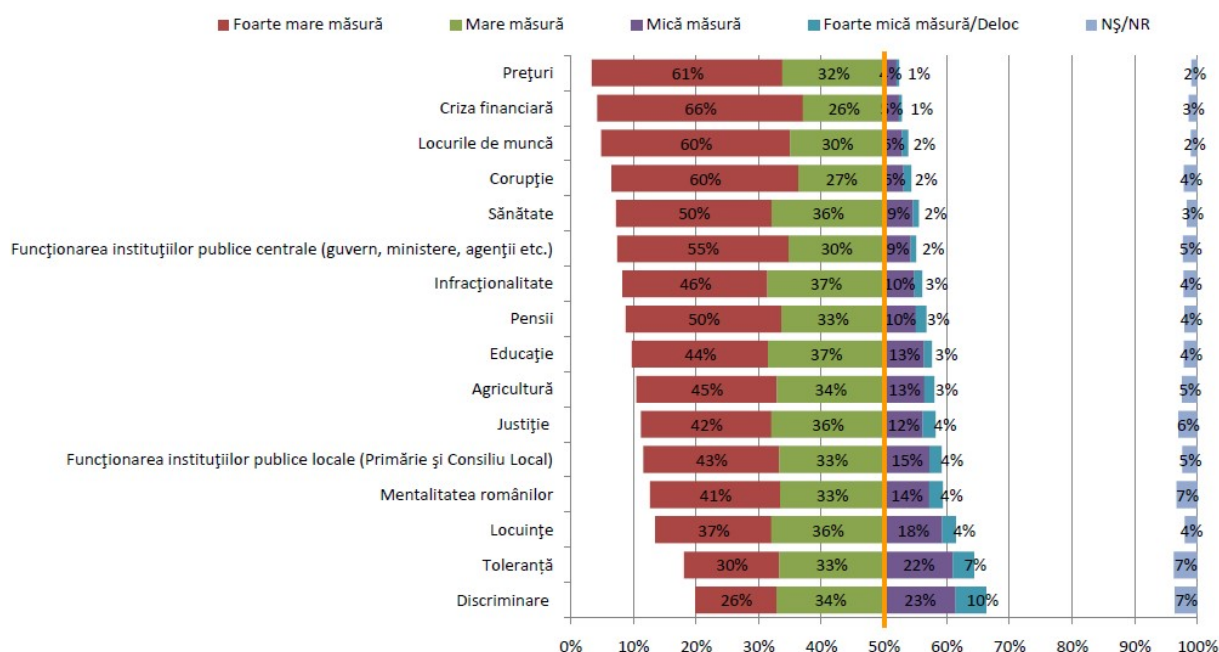
După părerea dumneavoastră fenomenul discriminării în România este...:

} Ca argument, prezentăm și procentul obținut la adresarea întrebării referitoare la sursa anumitor probleme existente în momentul de față în societatea românească.

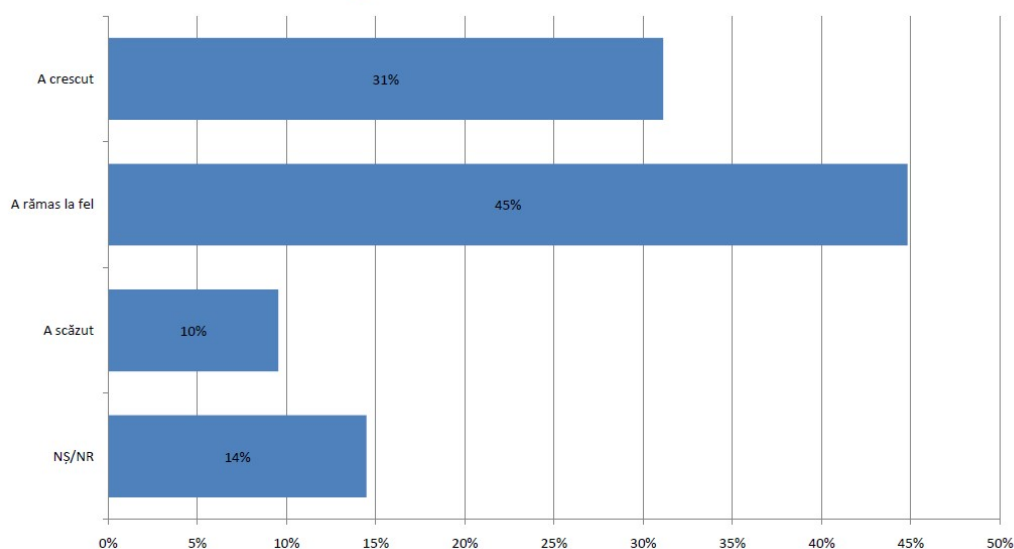
} **60%** dintre persoanele care au răspuns la chestionar afirmă că discriminarea este în legătură cu problemele actuale ale României. Chiar dacă acest procent este sensibil mai mic în comparație cu alte situații supuse analizei (ex. locurile de muncă, corupția, prețurile etc.) trebuie să spunem că, în anumite cazuri, discriminarea se întrepătrunde cu acestea (ex. accesul la unele locuri de muncă).

În ce măsură credeți că problemele actuale ale României sunt legate de ...

Este interesant de văzut că în percepția populației, integrarea României în UE nu a avut o influență majoră în ceea ce privește fenomenul discriminării. Doar **10%** consideră că discriminarea s-a redus ca urmare a acestei integrări, în timp ce **45%** consideră că a rămas la fel. Procentul care însă arată o vulnerabilitate este cel de **31%** al celor care cred că după integrarea României în UE, fenomenul discriminării a devenit mult mai prezent în societatea românească.

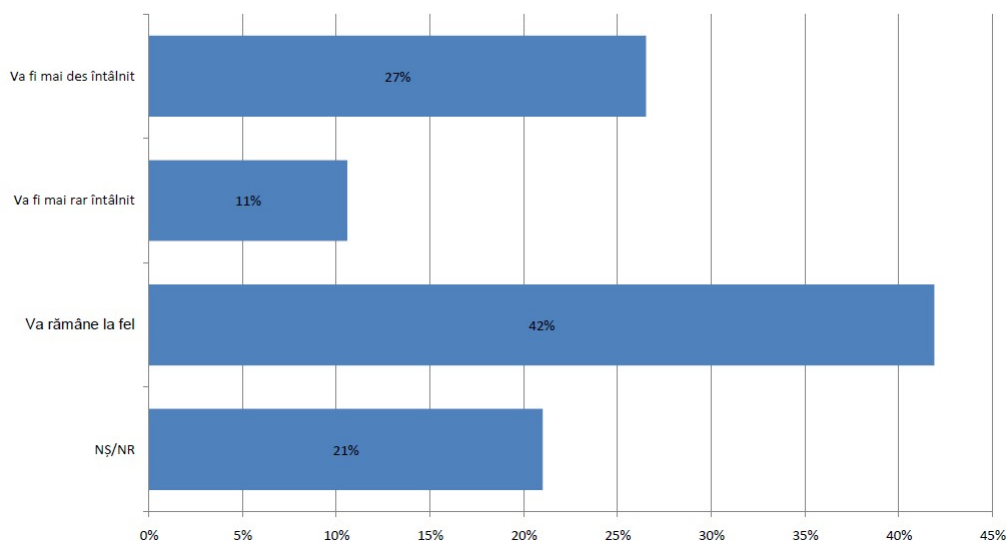
După părerea dumneavoastră, după integrarea în Uniunea Europeană fenomenul discriminării în România în general...:

Din păcate, se observă și o atitudine pesimistă față de acest fenomen. În viitorul an, **42%** dintre respondenți fiind siguri că discriminarea în România nu va cunoaște o regresie. Există și un procent comparabil cu cel care la întrebarea anterioară a identificat

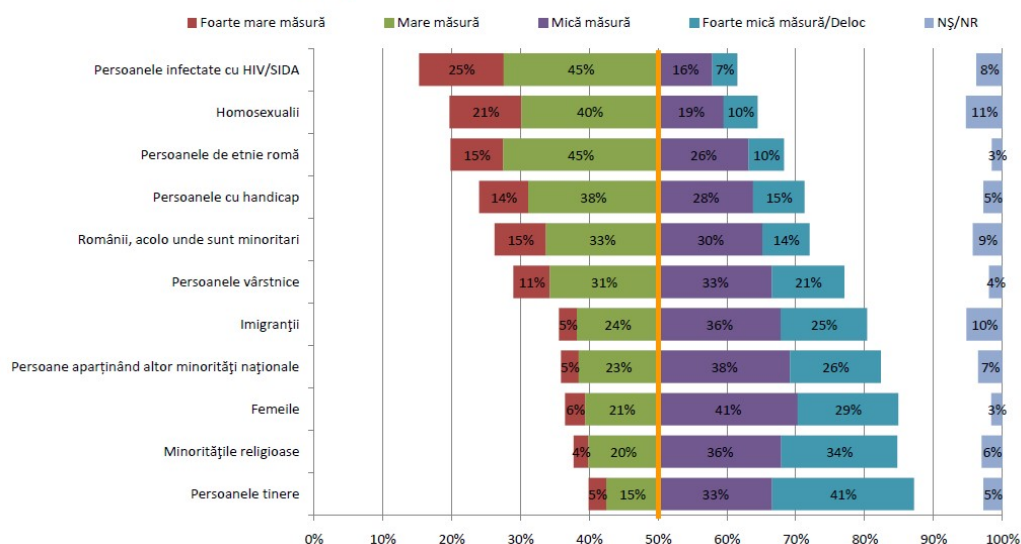
o creștere a discriminării după integrarea în UE astfel, 27% consideră că în următorul an fenomenul discriminării va fi mai des întâlnit.

După părerea dumneavoastră în următorul an în România, fenomenul discriminării în România...:

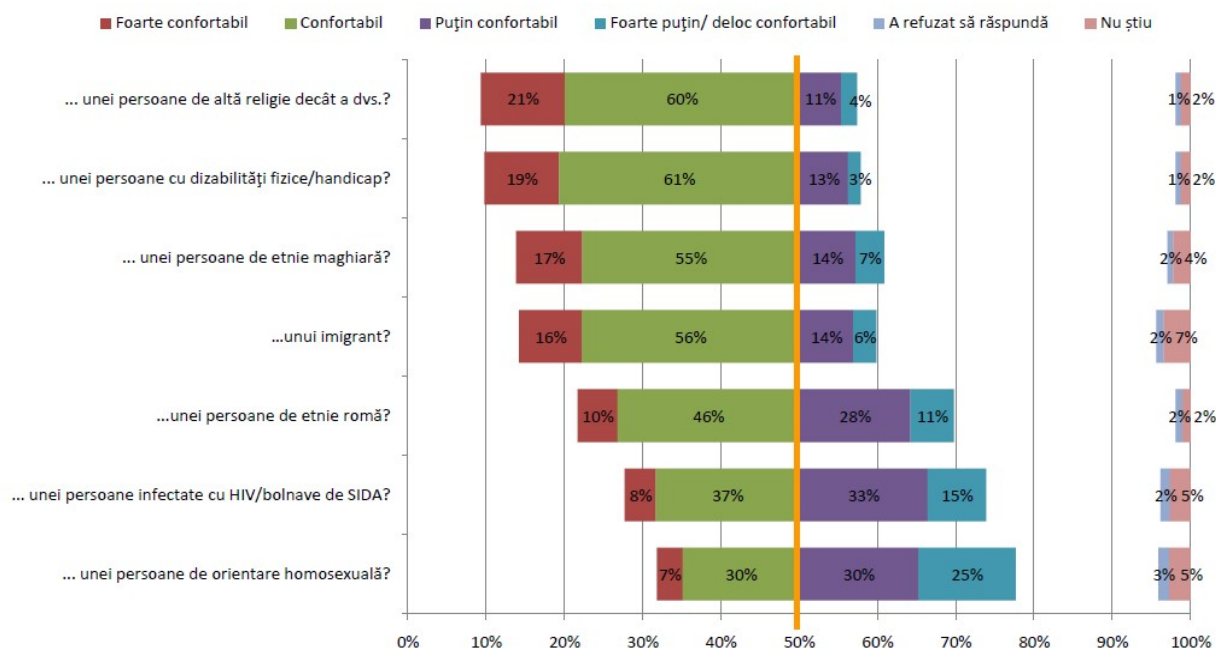
Conform sondajului de opinie, în percepția românilor, grupurile de persoane despre care se crede că sunt în cel mai mare grad supuse discriminării sunt persoanele **infectate HIV/SIDA**, **persoanele cu o altă orientare sexuală**, **persoanele de etnie romă** și **persoanele cu handicap**.

În opinia dumneavoastră, în ce măsură considerați că sunt discriminate în societate următoarele grupuri de persoane?

Confirmarea acestui fapt se bazează pe răspunsurile la întrebarea referitoare la disponibilitatea pe care o au persoanele intervievate de a sta în apropierea anumitor grupuri de persoane și de a interacționa cu acestea. Se observă că **55%** dintre persoane nu s-ar simți confortabil în preajma unei persoane homosexuale ; **48%** în prezența unei persoane infectate HIV/SIDA ; **39%** în prezența unei persoane de etnie romă ; **26%** în prezența unei persoane cu handicap.

Cât de confortabil v-ați simți în preajma...

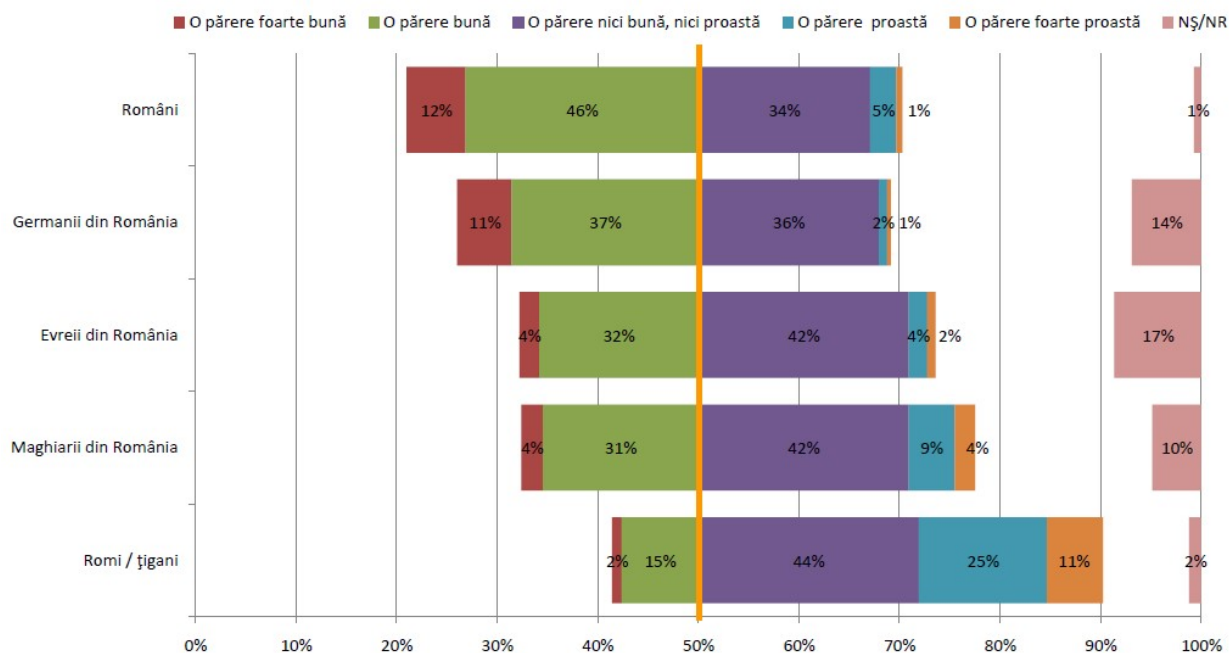

} Față de grupul minorităților sexuale întâlnim cele mai multe prejudecăți, putându-se vorbi de un important potențial de homofobie în rândul populației din România. Luând în considerare diferite aspecte care vizează toleranța față de homosexuali, observăm că:

- **55%** din populație resimte un anumit disconfort cu privire la interacțiunea cotidiană cu un homosexual;
- **56%** nu ar lua masa cu un homosexual;
- **85%** nu ar dori să bea din același pahar din care a băut un homosexual
- **85%** dintre respondenți ar fi deranjați dacă o persoană de același sex le-ar face avansuri.

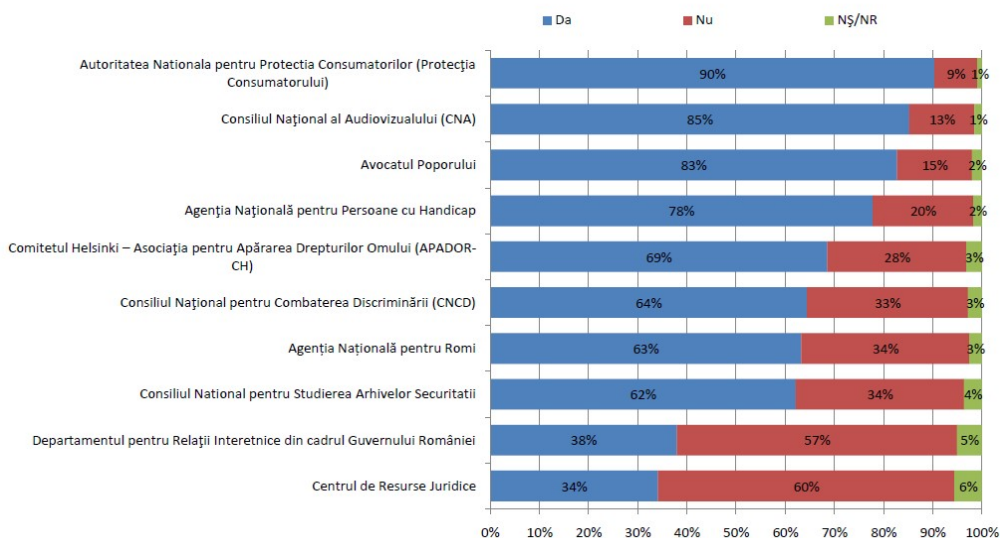
} Romii constituie în cele mai multe cazuri ținta unor prejudecăți și comportamente discriminatorii în viața cotidiană. Toleranța populației este semnificativ mai mare față de etnicii germani și maghiari comparativ cu populația romă.

Ce părere aveți despre cei mai mulți dintre...?

În ceea ce privește Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD) este recunoscut de 64% dintre români, iar ca sursă de informare o reprezintă mass media: 91% dintre cei care știu de CNCD s-au informat de la TV / radio, iar mai puțin de un sfert (20%) au menționat presa scrisă.

Despre care din următoarele instituții și organizații ați auzit?

CAPITOLUL 5

Fapte de discriminare constatate de Colegiul director al CNCD

Din cele **481 de hotărâri adoptate în anul 2010** de către Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, **68 au constituit constatări ale faptelor de discriminare**, reprezentând **14,13%** din totalul hotărârilor soluționate. Comparativ cu anul 2009, numărul acestora s-a dublat - în 2009 procentul constatărilor era de 7,28%.

} Cele mai multe cazuri de constatare din anul 2010 se referă la problematica **etniei (36,8%)**. Urmează categoria socială, gen, naționalitate etc.

Constatările din 2010 în funcție de criterii		
Criteriu	abs.	rel.
Etnie	25	36.8%
Categorie socială	9	13.2%
Gen	8	11.8%
Naționalitate	7	10.3%
Handicap	5	7.4%
Limbă	4	5.9%
Altele	3	4.4%
Orientare sexuală	2	2.9%
Vârstă	2	2.9%
Convingeri	1	1.5%
Religie	1	1.5%
Boală cronică necontagioasă	1	1.5%
TOTAL	68	100.0%

} În 2010, problemele domeniului **demnității personale** sunt în procent mai mare (**38,2%**), urmate de domeniile acces angajare și profesie și acces la servicii publice.

Constatările din 2010 în funcție de domenii		
Domeniu	abs.	rel.
Acces angajare și profesie	20	29.4%
Acces educație	3	4.4%
Acces locuință	1	1.5%
Acces locuri publice	2	2.9%
Acces servicii publice	16	23.5%
Demnitate personală	26	38.2%
TOTAL	68	100.0%

} În privința modalității de sancționare în situația constatării faptelor de discriminare, s-a dispus sancționarea cu **avertisment în 47,1%**, emiterea unor **recomandări** în cazul a **42,6%** și **amendă** contravențională în **10,3%**.

} În privința calității reclamatului în cazul constatărilor de discriminare, în 41.17% reclamatul este persoană fizică (majoritar de sex masculin) iar în 58.82% persoană juridică.

} **Recomandările (29)** au fost formulate în cazul a **8 persoane fizice** (toate de sex masculin) – 6 din mediul urban și 2 din mediul rural - și **21 de persoane juridice**, toate din mediul urban.

} În privința celor **32 de avertismente**, **20** au fost acordate **persoanelor fizice**, majoritatea de 19 din mediul urban și **12 persoanelor juridice**, 10 fiind din mediul urban.

} **Amenzile** au fost dispuse pentru **4 persoane fizice** (3 din mediul urban) și 3 persoane juridice din mediul urban

Discriminare pe criteriul „Etnie”

1. Romi. Afirmatii cu caracter discriminatoriu. Demnitate personală. Petentul I.M. consideră că i s-a încălcat dreptul la demnitate prin modul de adresare al celor doi reclamați, angajați în cadrul Primăriei comunei Bujoru, jud. Teleorman. I.M. susține că atunci când s-a adresat persoanei care se ocupă cu protecția socială din cadrul Primăriei în vederea primirii de alimente, aceasta i-a răspuns „o iei în mână”. În urma acestui incident, petentul s-a adresat celui de-al doilea reclamat, care l-a lovit, îmbrâncit, utilizând injurii la adresa sa, în ceea ce privește apartenența la etnia romă. Prima reclamată M.D. și-a exprimat punctul de vedere cu ocazia investigării cazului, în sensul că petentul nu a putut beneficia de pachet pentru că nu a îndeplinit condițiile legale, în timp ce cel de-al doilea reclamat, D.C. și-a exprimat doar suspiciunea că un consilier local ar fi îndemnat petentul să se adreseze la CNCD. Prin Hotărârea cu nr. **40 din 05.05.2010**, Colegiul director a constatat că în ceea ce privește atitudinea primei reclamate M.D., nu există probe care să arate o conduită ce ar reprezenta încălcarea demnității personale a petentului, iar cu privire la afirmația făcută de cel de-al doilea reclamat D.C. („țigan împuțit, leneș, aschimodie”), faptele sesizate reprezintă încălcare a dreptului la

demnitate în conformitate cu prevederile art. 15 al O.G. nr. 137/2000, republicată, atitudine sancționată cu avertisment. (art. 15 al O.G. nr. 137/2000, avertisment).

2. Romi. Restrângerea dreptului de angajare. Postarea pe internet a unor anunțuri de angajare. Petenții, în calitate de organizații neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului și au un interes legitim în combaterea discriminării persoanelor aparținând comunității rome, au considerat discriminatorie publicarea pe site-ul www.anunturigratuite.ro a unor oferte de muncă cu precizarea „exclus romi”. Prin Hotărârea nr. **127 din 07.07.2010** Colegiul director a arătat că anunțul reprezintă o excludere pe baza apartenenței etnice, care are ca efect restrângerea accesului la un loc de muncă, iar publicarea anunțului este un comportament activ care, prin efectele pe care le generează, defavorizează nejustificat un grup de persoane față de alte grupuri de persoane. Astfel, Colegiul a constatat că atât tratatele internaționale în domeniu cât și legislația românească stabilesc responsabilități pentru administratorii paginilor de internet, iar faptele sesizate de petent reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 și 4, deținătoarea paginii de internet www.anunturigratuite.ro fiind sancționată cu avertisment. S-a emis, de asemenea o recomandare părții reclamate să depună toate diligențele posibile ca cei care postează anunțuri pe pagina de internet www.anunturigratuite.ro să fie identificabile prin înregistrare pentru a putea fi trași la răspundere civilă, totodată să filtreze, respectiv să șteargă anunțurile cu caracter discriminatoriu în timpul cel mai scurt posibil de pe site. (art. 2 alin. 1 și 4, recomandare).

3. Romi. Apartenență etnică. Afirmatii cu caracter discriminator. Demnitate personală. CNCD, alături de petițiile formulate de domnul B.C., președintele Consiliului Județean Harghita și Partida Romilor, prin filiala județului Olt, s-a autosesizat cu privire la faptul că reclamatul I.N. a făcut afirmații discriminatorii publice la adresa comunității rome și a comunității maghiare din județul Harghita. Prin Hotărârea cu nr. **418 din 15.12.2010**, Colegiul a reținut că afirmațiile „Știți ce aș fi făcut eu dacă eram Președintele României? I-aș fi trimis pe țigani în Harghita, că oricum acolo sunt foarte mulți maghiari și vreo 12 români. Le-aș crea condiții. În felul acesta s-ar schimba și componența etnică a zonei. Ceaușescu a greșit. Trebuia să facă în Harghita ce au făcut rușii în Basarabia.”, reprezintă o diferențiere pe bază de naționalitate, etnie (cea romă, respectiv maghiară) care are ca efect încălcarea dreptului la demnitate și reprezintă totodată hărțuire, afirmațiile

reclamatului creând un cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv. Totodată, Colegiul a constatat că declarația publică a reclamatului reprezintă o acțiune de promovare, de incitare și amenințare cu privire la strămutarea persoanelor de etnie romă în scopul modificării compoziției etnice a județului Harghita. Astfel, Colegiul a constatat că faptele sesizate constituie discriminare și a dispus sancționarea reclamatului cu o amendă în cuantum de 600 lei (art. 2, alin. 1 și alin. 5 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată).

Discriminare pe criteriul „Dizabilitate”

1. Dizabilitate. Acces la servicii bancare. Utilizare card. Doamna M.C.C. s-a plâns cu privire la refuzul emiterii unui card de credit de către bancă, respectiv retragerea cardului de debit deținut, datorită faptului că este persoană cu dizabilitate (nevăzătoare). Banca a arătat că la momentul încheierii actelor pentru emiterea unui card de credit, petenta a fost doar ajutată să semneze documentele contractuale, fără să le citească, fără să ia act de caracteristicile produsului, de drepturi și de obligații, aspecte de natură a prejudicia potențial interesele petentei. Situația petentei (nevăzător) o plasează în imposibilitatea de a utiliza cardul printr-o modalitate prin care să asigure securitatea tranzacțiilor și confidențialitatea codului PIN, implicând un risc semnificativ. Acordarea cardului de credit și menținerea cardului de debit ar fi fost de natură a expune la risc atât clienta, cât și banca. Soluția aplicabilă ar fi fost emiterea unui card suplimentar unui împuternicit la conturile petentei. Prin Hotărârea nr. **300 din 20.10.2010**, Colegiul s-a raportat la propria jurisprudență, cu privire la neasigurarea accesului la servicii bancare (Hotărârea nr. 51/06.05.2010) sau neasigurarea adaptării rezonabile pentru persoanele cu dizabilități (Hotărârea nr.596/13.11.2008). În raport cu obiectul plângerii, s-a reținut că în privința petentei s-a indus o limitare la accesul și la utilizarea serviciilor bancare, neasigurându-se o accesibilizare a mediului informațional și comunicațional la nevoile speciale ale persoanei cu dizabilități. Colegiul a considerat că argumentele invocate de către partea reclamată nu întrunesc un grad suficient de obiectivitate în raport cu scopul invocat, deoarece situația petentei a constituit un element care a produs efecte inverse în raport cu potențialul beneficiu al serviciilor bancare. În atare condiții, s-a reținut că faptele sesizate constituie discriminare directă potrivit art. 2 alin.1 și art. 10 lit h din O.G. nr. 137/2000. Împotriva părții reclamate s-a

dispus sancționarea contravențională cu avertisment (Art. 2 alin.1 și art. 10 lit. d și h din O.G. nr. 137/2000, republicată).

Discriminare pe criteriul “Vârstă”

1. Vârstă. Acces la servicii publice. Tratamente medicale. Reglementări. Autosesizare (ex officio). CNCD s-a autosesizat cu privire la condițiile de stabilire a punctajului în vederea aprobării cererilor de finanțare a tratamentelor medicale în străinătate, cu stabilirea unor criterii de vârstă (60 de ani). Partea reclamată a arătat că includerea criteriului de vârstă nu este eliminatorie, o persoană în vârstă de peste 60 de ani putând obține un punctaj mai mare în funcție de situația concretă a sa. Prin **Hotărârea nr. 95 din 09.06.2010**, Colegiul a reținut că prin reglementările în speță s-a indus o diferențiere în sensul că persoanele de peste o anumită vârstă pot beneficia de finanțarea tratamentului doar în măsura în care ating un punctaj prin compensare cu alte criterii. În raport cu scopul urmărit, finanțarea unui tratament medical, Colegiul a considerat că mijloacele alese (impunerea unor criterii de vârstă) nu au fost adecvate și proporționale. Din acest punct de vedere, criteriile de prioritizare trebuie să aibă la bază elemente obiective strâns legate de situația medicală, diagnostic, risc, beneficiu estimat etc. Colegiul a constatat că faptele sesizate constituie discriminare directă potrivit art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000. De asemenea, s-a dispus emiterea unei recomandări Ministerului Sănătății în sensul eliminării prevederilor în cauză (Art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000, republicată).

Discriminare pe criteriul “Situație medicală”

1. Sarcină. Raporturi de muncă. Desfacerea contractului de muncă. Petenta B.G. s-a plâns cu privire la faptul că, în urma comunicării către angajator a faptului că este însărcinată, a avut parte de o atitudine de hărțuire din partea acestuia, având ca scop desfacerea contractului său de muncă. Prin **Hotărârea nr. 417 din 15.12.2010**, în urma punctului de vedere depus la dosar din partea societății reclamate și în urma investigațiilor dispuse în dosar, Colegiul director a constatat că angajatorul a dispus măsuri împotriva petentei (refuzul eliberării de adeverințe medicale, refuzul primirii și plata concediilor medicale) de la momentul în care petenta a anunțat că este însărcinată, fiind supusă astfel la un tratament degradant, ostil pe de-o parte și îngrădindu-i-se

dreptul la muncă și la o remunerație echitabilă, pe de altă parte. Totodată, s-a reținut că angajatorul nu a probat faptul că la baza tratamentului diferențiat aplicat petentei nu a stat starea sa de graviditate. Astfel, Colegiul a constatat că faptele sesizate constituie discriminare și a dispus sancționarea părții reclamate cu amendă în cuantum de 4000 lei (art. 2, alin. 1 și alin. 5, art. 6, lit. c și g și art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată).

Discriminare pe criteriul „Gen”

1. Sex (Gen). Demnitate personală. F.E. s-a plâns cu privire la tratamentul suportat în cadrul S.C. Stacamion SRL, fiind angajată pe funcția de asistent manager și hărțuită sexual de domnul G.L. Petenta a fost agresată verbal și fizic, fiind internată de urgență în urma spitalizării a scos un certificat medico-legal. Prin Hotărârea nr. **180 din 19.07.2010** Colegiul Director, în urma investigațiilor, Colegiul director a decis că domnul G.L. angajat în cadrul S.C. Stacamion SRL, a avut un comportament discriminatoriu vizavi de petentă, conform art. 2, alin. 5 din O.G. nr. 137/2000, pe criteriu de gen, desfășurând acțiuni, însumând o serie de gesturi vulgare, semne obscene și vizionări de filme pentru adulți la birou, reclamatul fiind sancționat contravențional cu suma de 2000 lei. (art. 2 alin 5 din O.G. 137/2000, republicată, sancțiune contravențională).

2. Sex (Gen). Acces la servicii medicale. Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminări a dezbătut petiția formulată de către Alianța Antidiscriminare a Tuturor Tăticilor. În petiție este arătat faptul că domnul B.D. se afla la Camera de Gardă a Institutului pentru ocrotirea mamei și copilului „Alfred D. Rusescu”, pentru a verifica dacă în incinta unității spitalicești sunt postate anunțuri conform cărora conducerea spitalului permite doar mamelor să-și însoțească copiii internați și dacă taților le este interzis să vegheze asupra propriilor copii. Din petiție reiese faptul că personalul medical de la camera de gardă a cerut petentului ferm, să respecte regula spitalului cu privire la internarea copilului doar însoțit de o femeie din familie sau din anturaj cu precădere mama acestuia, refuzându-i cererea de internare cu copilul minor. Prin Hotărârea nr. **187 din 19.07.2010**, Colegiul director a constatat că faptele sesizate constituie discriminare potrivit prevederilor art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată și a recomandat părții reclamate să depună diligențe în vederea asigurării prevenirii și preîntâmpinării

situațiilor ce pot pune în discuție principiul egalității în asigurarea serviciilor medicale și a serviciilor de cazare a însoțitorilor copiilor bolnavi până la 3 ani (art. 2 alin 1 din O.G. 137/2000, republicată, recomandare).

Discriminare pe criteriul „Limbă”

1. Limbă. Refuzul de a acorda un răspuns în limba maghiară. Accesul la serviciile publice administrative și juridice, de sănătate, la alte servicii, bunuri și facilități.

Petentul a considerat că a fost discriminat prin faptul că, în urma transmiterii către instituția reprezentată de către reclamat a mai multor adrese, redactate în limba maghiară, a primit răspunsuri în limba română. Prin punctul de vedere exprimat, reclamatul a arătat că s-a identificat doar o adresă trimisă în limba română al cărei expeditor este petentul și o adresă în limba maghiară la care, dintr-o regretabilă eroare, nu s-a răspuns. Colegiul director a constatat, în urma analizării documentelor depuse la dosar, inclusiv a confirmărilor de primire de către instituția reprezentată legal de către reclamat, a adreselor la care face referire petentul prin petiția sa, că eroarea menționată de reclamat s-a produs de trei ori în mod consecutiv, la toate adresele formulate de petent în limba maghiară. Prin Hotărârea nr. **284 din 20.10.2010**, Colegiul director a constatat că neacordarea unui răspuns și în limba maghiară la o adresă formulată către o autoritate administrativă locală, în unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând comunității maghiare au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, reprezintă discriminare directă conform art. 2 alin. 1 și art. 10 lit. h din O.G. nr. 137/2000, republicată. În cauză, Colegiul a dispus sancționarea reclamatului, în calitate de reprezentant legal al Primăriei, cu avertisment (art. 2, alin.1 și art. 10, lit. H din O.G.137/2000, avertisment).

Discriminare pe criteriul de “Orientare sexuală”

1. Orientare sexuală. Declarații publice. Jucător de fotbal. Asociația Accept s-a plâns cu privire la declarațiile făcute în cadrul unui interviu radio, respectiv tv, de către G.B., în calitate de acționar al unui club de fotbal, în legătură cu un eventual transfer al unui jucător străin. Între altele, afirmațiile imputate vizează următoarele: „Nici dacă se desființează (...) nu iau un homosexual la echipă. Decât cu un gay, mai bine jucăm cu un

jucător de la juniori”. „Pai, dacă a scris pe prima pagină că este gay? Păi, chiar dacă nu este gay și îmi spune Dumnezeu 100% la noapte (...) băi, 100% nu e (...) dacă a scris pe prima pagină așa ceva (...) și la Sport Total FM m-au sunat de pe acolo (...) că e gay (...) la revedere (...) nu-l mai iau și dacă mi-l dă gratis (...)”. Părțile reclamate au arătat că între clubul de fotbal și respectivul jucător nu s-a pus niciodată problema angajării și nu au existat negocieri. Declarația a fost făcută în cadrul unui demers jurnalistic în care autorul interviului și nu reclamatul a ridicat problema orientării sexuale a jucătorului. Prin Hotărârea nr. **276 din 13.10.2010**, Colegiul a reținut că, atât în legislația Uniunii Europene, cât și în cea națională, singurele excepții permise la eventuale diferențe de tratament sunt date de natura specifică a unei activități profesionale sau de condițiile de exercitare a unei activități, iar refuzul de a lucra cu o persoană este dat de o eventuală necorespondență profesională. Astfel, afirmațiile părții reclamate constituie un comportament care se situează în legătură cu orientarea sexuală, prin care se creează un cadru ostil, intimidant și ofensiv, care se răsfârâge asupra unei comunități de persoane, în speță asupra acelor care au altă orientare decât cea heterosexuală. În subsidiar, aceste afirmații au fost de natură a aduce atingere demnității persoanelor care fac parte din această comunitate. Colegiul a constatat că afirmațiile în cauză constituie hărțuire potrivit art. 2 alin.5 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000. Împotriva părții reclamate s-a dispus sancționarea contravențională cu avertisment (Art. 2 alin.5 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată).

Discriminare pe criteriul de “Convingeri”

1. Convingeri religioase. Informații de interes pentru public. Pagină de internet. Culte religioase recunoscute de lege. Asociația Umanistă Română s-a plâns cu privire la conceptul paginii de internet dezvoltate de către Ministerul Comunicațiilor, intitulat e-România. Se arată că în caietul de sarcini, la modulul e-Cultură, sunt incluse secțiuni în care se prezintă informații despre ortodoxism, informare a publicului asupra religiei naționale, învățături de credință ortodoxe și structuri administrative ale BOR, fiind omise restul de 17 culte religioase recunoscute în România potrivit legii privind libertatea religioasă, ori persoanele agnostice, atei etc. Partea reclamată a arătat că secțiunile în cauză au fost modificate pentru a cuprinde informații cu privire la toate cultele recunoscute în România. Prin Hotărârea nr. **340 din 23.11.2010**, Colegiul a reținut că prin modul în care a fost concepută construcția inițială a portalului e-România, deși

aparent neutru, se dezavantajau persoanele aparținând altor culte recunoscute în România, întrucât nu se includeau informații cu privire la acestea (Art. 2 alin.3 din O.G. nr. 137/2000). Luându-se act de modificările aduse, s-a dispus emiterea unei recomandări părții reclamate pentru a depune diligențe în vederea preîntâmpinării unor situații similare (Art. 2 alin.3 din O.G. nr. 137/2000, republicată).

2. Victimizare. Convingeri. Petentul având funcția de viceprimar în cadrul comunei Scânteiești se plânge cu privire la faptul că primarul comunei Scânteiești prin Dispoziția nr. 108 din 23.03.2010, a delegat unele atribuții ale sale către viceprimar. În urma sesizării înaintate C.N.C.D., petentul a fost schimbat din funcție pentru faptul că a îndrăznit să critice Dispoziția nr. 108 prin care erau stabilite atribuțiile de control și coordonare a unor domenii de activitate ale Primăriei Scânteiești. Prin Hotărârea nr. **462 din 21.12.2010**, Colegiul director a constatat că faptele sesizate reprezintă discriminare conform art. 2 alin 7. ale O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și aprobările ulterioare, republicată, și a decis sancționarea părții reclamate cu amendă în valoare de 4000 RON. (art. 2 alin 7. ale O.G. nr. 137/2000, amendă)

Capitolul 6

Respectarea principiului nediscriminării în România:

Concluzii privind cazurile din anul 2010

Capitolul 7

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în presa scrisă

Monitorizarea aparițiilor CNCD în presa scrisă

Monitorizarea publicațiilor din presa scrisă centrală a fost efectuată în perioada ianuarie – decembrie 2010 și au fost urmărite 18 ziare, după cum urmează: *Cotidianul, Adevarul, România Liberă, Cronica Română, Curierul Național, Jurnalul Național, Gândul, Curentul, Evenimentul Zilei, Libertatea, Mediafax, Ziare.com, HotNews, ProSport, Gazeta Sporturilor, Revista 22, Academia Cațavencu, Dilema Veche.*

De-a lungul anului 2010 au fost centralizate 94 articole care au făcut referire directă la activitatea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Se poate constata faptul că presa a acordat o atenție sporită în două cazuri de discriminare mediatizate în care au fost implicați ministrul Afacerilor Externe, Teodor Baconschi și fostul tenisman, Ilie Năstase.

Principalele evenimente semnificative pentru imaginea instituției au fost următoarele:

- Articolele care au făcut referire la președintele instituției se regăsesc în număr de 26. O parte importantă dintre acestea au apărut în lunile noiembrie și decembrie, ca urmare a modificărilor cu privire la vârsta standard și condițiile de pensionare ale femeilor din proiectul Legii sistemului unitar de pensii publice, a modificărilor OUG de modificare a concediului post-natal și a indemnizațiilor, precum și ca urmare a propunerii legislative de schimbare a denumirii de “rom” în “țigăni”. Aceasta a oferit instituției posibilitatea de a-și face cunoscut punctul de vedere cu privire la utilizarea denumirii “țigăni” sau “rom”.
- De asemenea, decizia președintelui CNCD de a solicita FRF și LPF să analizeze declarațiile jignitoare dintre președintele FC Timișoara, Marian Iancu, și managerul general al Universității Craiova, Victor Pițurcă în cadrul unei emisiuni televizate a reprezentat obiectul apariției în presa scrisă.
- Totodată, presa a dezbătut autosesizarea CNCD în cazul lui Ilie Năstase la adresa romilor. Declarațiile discriminatorii din luna octombrie, în special referirea la oportunitatea deportării membrilor acestei etnii în Harghita, i-au adus lui Ilie Năstase o amendă de 600 de lei.

- În luna august, România a prezentat la Geneva raportul periodic privind aplicarea Convenției internaționale privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială (CERD), delegația română fiind condusă de președintele CNCD. Articolele pe această temă au fost relatate într-o manieră pozitivă de către presă.
- Declarațiile ministrului de Afacerilor Externe, Teodor Baconschi referitoare la romi și infracționalitate, precum și sancționarea acestuia cu avertisment au adus CNCD în atenția presei scrise.
- Un alt caz mediatizat a fost cel în care finanțatorul FC Steaua, Gigi Becali, a fost sancționat prin avertisment de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, pentru afirmațiile făcute în legătură cu presupusa orientare homosexuală a fotbalistului bulgar Ivan Ivanov, refuzând un eventual transfer al jucătorului din acest motiv.
- Sondajul de opinie "Fenomenul discriminării în România", lansat în luna decembrie și realizat la solicitarea instituției noastre, surprinde atitudinile și opiniile românilor cu privire la cele mai importante aspecte legate de fenomenul discriminării. Articolele au prezentat principalele rezultate ale cercetării, conform cărora peste 60% dintre români consideră că fenomenul discriminării este des sau foarte des întâlnit în țara noastră, iar 45% consideră că persoanele infectate cu HIV/SIDA și persoanele de etnie romă sunt încă discriminate în mare măsură.
- Presa a reținut faptul că CNCD nu mai poate soluționa sesizările privind politica de salarizare a personalului din sistemul bugetar, explicând că această modificare legislativă a dus la înjumătățirea numărului de plângeri primite de reprezentanții CNCD.
- Plângerile înaintate de Alianța T.A.T.A. către CNCD împotriva premierului Emil Boc și a președintelui Traian Băsescu privind reducerea vârstei de pensionare doar pentru mame, considerându-se că tații sunt discriminați de această decizie a reprezentat un alt subiect dezbătut de presă.
- Un alt subiect relatat de presă este cel legat de postările senatorului Iulian Urban pe blog-ul său prin care discriminează comunitatea romă. CNCD a decis, la aproape un an, de la sesizarea depusă de jurnalistul Dan Tapalagă în acest sens, că senatorul Iulian Urban a încălcat "dreptul la demnitate aparținând comunității rome".

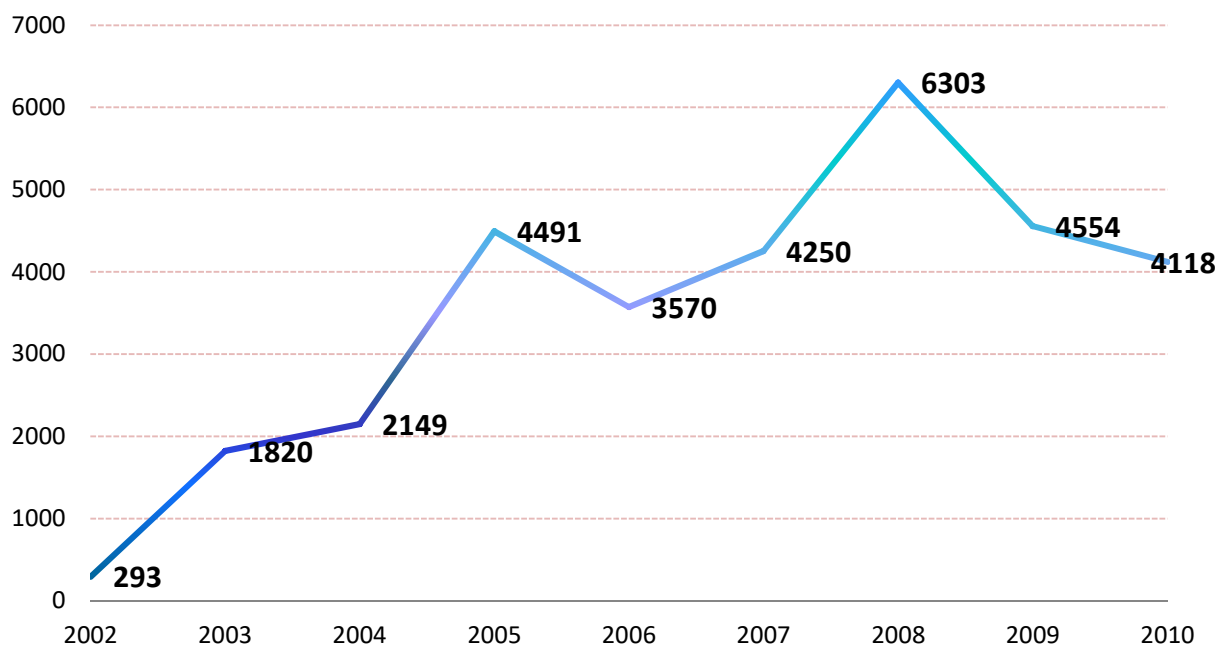
Capitolul 8

Cheltuieli bugetare, date de ordin logistic și financiar

Execuția bugetară în anul 2010 a fost de 97, 66%, bugetul alocat pentru Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării fiind de 4 118 mii lei, pe care o prezentată în tabelul alăturat:

- mii lei -			
DENUMIRE INDICATOR	COD	ALOCAT (LEI)	UTILIZAT
Buget de stat	51.01	4 118	4 022
Cheltuieli de personal	51.01.10	2 932	2 913
Bunuri și servicii	51.01.20	644	601
Transferuri	51.01.55	5	4
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursate	51.01.56	50	46
Alte cheltuieli	51.01.59	448	422
Cheltuieli de capital	51.01.77	39	39

Evoluția bugetului în perioada 2002-2010 (mii lei)

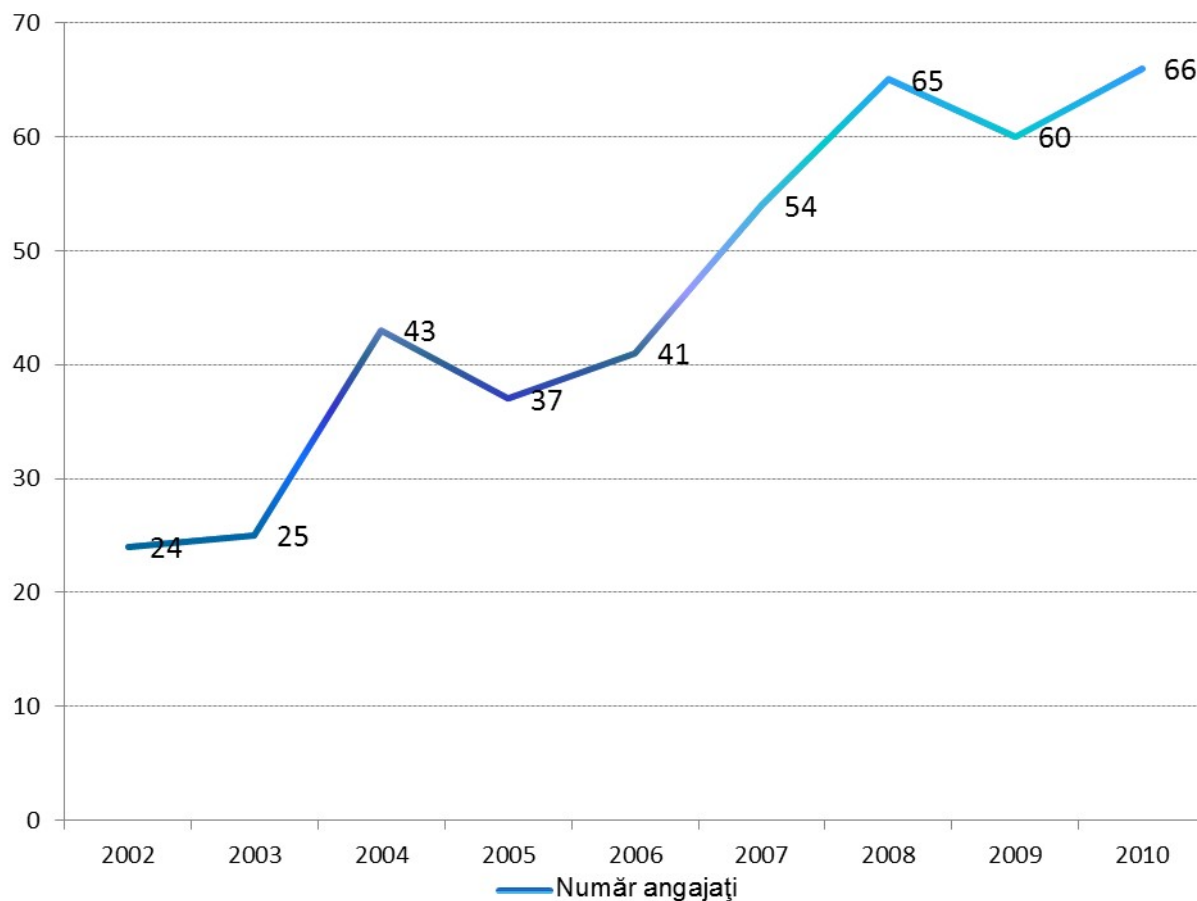

Aparatul de lucru al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării

În 2010, aparatul de lucru al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării a fost constituit din 90 de posturi din care 69 au fost finanțate. La sfârșitul anului, dintre cele 69 de posturi finanțate erau ocupate 66.

- } Media de vârstă este de 35, 53 ani.
- } 87,87% dintre salariați au studii superioare, 12,12% au studii medii.

Evoluția numărului angajaților în perioada 2002-2010

Dificultăți organizatorice și de ordin administrativ:

Ca în fiecare an, și în 2010, ne-am confruntat cu aceleași probleme semnalate anterior. Spațiul impropriu în care Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării își desfășoară activitatea curentă, într-o clădire cu risc seismic ridicat. Acesta este impropriu pentru desfășurarea activității interne dar și în relațiile cu terții (în special relațiile cu categoriile vulnerabile la discriminare), în oferirea de consultanță de specialitate la sediul instituției. Serviciile de pază și de salubritate sunt ineficiente, liftul funcționează în baza unui program orar.

Activitatea de audiere a persoanelor citate în dosarele constituite pe baza petițiilor primite pe adresa CNCD se realizează cu dificultate din aceleași considerente: spații necorespunzătoare acestor activități. Ședințele organizatorice cu personalul propriu, cursurile și prezentările susținute de compartimentele de specialitate etc., în care este implicat un număr mai mare de persoane, grupuri de persoane, se desfășoară cu mare greutate, nedeținând o sală de ședințe proprie, cu o suprafață corespunzătoare.

Concluzii

Colegiul director

Componența în 2010 (din aprilie 2010)

Csaba Ferenc ASZTALOS – Președinte

Dragoș Tiberiu NIȚĂ – Vicepreședinte

Dezideriu GERGELY

István HALLER

Cristian JURA

Anamaria PANFILE

Ioana Liana POP

Vasile Alexandru VASILE

Sorina Claudia VLAȘ

Contribuții:

În elaborarea raportului de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării pentru anul 2010, mulțumim pentru sprijin domnului Dezideriu Gergely, membru în Colegiu director. De asemenea, mulțumim pentru materialele și informațiile puse la dispoziție de toate departamentele CNCD.

Mulțumim pentru contribuțiile colegilor:

Direcția Programe și Relații Internaționale: Andreea Banu, George Lica și Diana Pană;

Biroul de Comunicare și Relații cu Publicul: Laura Niculescu, Beatrice Spoitoru, Denisa Lazăr;

Direcția Juridică și Inspecție: Cristian Nuică, Marius Antofi, Silvia Dumitrache și Valeriu Solomon;

Direcția Economică și de Resurse Umane